

Peregrinatio Hungarorum 9.

Albizálás
erdélyi városokban
és falvakban

Szeged

1991

Albizálás
erdélyi városokban és falvakban

PEREGRINATIO HUNGARORUM

9.

Szerkeszti
Herner János

Kiadja a József Attila Tudományegyetem
Pedagógiai Tanszéke

Albizálás
erdélyi városokban és falvakban

Kiss Sámuel enyedi diák gyűjtőútja 1797

Kísérő tanulmánnyal közreadja
TONK SÁNDOR

Szeged
1991

Lektorálta
FONT ZSUZSA

Technikai munkatárs
MACHAN ZSUZSA
SZÜCS JÓZSEF

MEGJELENT A KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNELMI EMLÉKEINK
FELTÁRÁSA, NYILVÁNTARTÁSA ÉS KIADÁSA KUTATÁSI PROGRAM
TÁMOGATÁSÁVAL

Bevezető

Az elmúlt évszázadokban külföldi tanulmányútra induló erdélyi fiatalok első erőpróbáját az utazási kiadások, a létfenntartási költségek, a tanulmányaikhoz szükséges anyagiak előteremtése és biztosítása jelentette. A középkor századaiban külföldre indulók nagyobb része egyházi javadalmának jövedelmét fordíthatta e célra, vagy pedig előkelő birtokos vagy tehetős polgár család leszármazottjaként hagyatkozhatott övéinek, a közelebbi és távolabbi rokonainak a támogatására.¹ A XVI. század, amely számos változást hozott az egyetemjárás gyakorlatában, e téren is új feladatok elé állította az erdélyi társadalmat. Megnövekedett a társadalom alacsonyabb, kevésbé tehetős környezetéből induló tanulni-vágyóknak a száma, miközben a katolikus egyházi javaknak a szekularizálása következtében megszűnt a tanulmányi kiadások céljaira korábban intézményesített legszámottevőbb társadalmi hozzájárulás. Ez új helyzet elé állította az erdélyi értelmiségi társadalmat, az értelmiségi utánpótlás ügyét. A „peregrinatio academica” évszázados gyakorlatának fenntartása és továbbvitele azon múltott, hogy sikerül-e megtalálni azokat az új anyagi erőforrásokat, kialakítani azt a működőképes társadalmi támogatási rendszert, amelyek a jövődöbéli értelmiségi elit, az akadémiták tanulmányi kiadásait fedezni tudják. E tekintetben számításba kell vennünk azt is, hogy a kontinens keleti és nyugati területei között a XVI. századtól fogva az árviszonyok számunkra kedvezőtlen irányban fejlődtek: a külkereskedelmi forgalom hanyatlása következtében állandósult a pénzhiány, miközben a nyugat-európai élelmiszer árak a hazainak többszörösére emelkedtek (a XVI–XVII. századi diáklevelek állandóan visszatérő motívuma: a nélkülözés, az éhezés, a növekvő árak feletti kesergés bizonyára nem csak azt a célt szolgálta, hogy az otthoniak nagylelkűségét, adakozókedvét befolyásolja).

De mit is jelentett anyagiakban az egyetemjárás gyakorlatának fenntartása az erdélyi társadalom számára? E kérdésre eddigi vizsgálódásaink alapján csak jelzésszerű válaszra vállalkozhatunk. A fennmaradt peregrinus levelek, kiadási naplók, emlékiratok alapján úgy tűnik,

hogy a pénz elértéktelenedése, a váltakozó gazdasági konjunktúra mellett, a XVI. század végétől egészen a XVIII. századig az egy diák egy évi külföldi tartózkodására szükségeltetett kiadások pénzben kifejezett értéke a következő képpen alakult: a XVI. század derekán 40–50 tallér (azaz 40–50 forint) volt², a század végén megközelítette a 100 tallért³, a következő évszázadban ez az összeg közel megháromszorozódott, ami azt jelenti — a korabeli átszámítási kulcsot alkalmazva —

hogy az erdélyi fejedelemség utolsó évtizedeiben egy erdélyi diák külföldi taníttatása évenként közel 3–400 forintot emésztett el. Tehát valós állapotot tükröz Apáczai Csere János azon becslése, miszerint „szegény hazánkból három esztendő alatt kitakarítottunk 18.000 tallért”, ami évenként 6000 tallérral számolva mintegy 15–20 diák ellátására volt elegendő (eddigyi számításaink szerint Apáczai korában átlag 20–22 erdélyi diák tanult idegenben).⁴ A XVIII. század folyamán az egy diák külföldi tanulmányaira évente fordított pénz mennyisége számottevően nem növekedett. Példakén idézhetjük a — bennönket a továbbiakban közelebről is érintő — berni egyetem esetét, ahol az erdélyi diákok számára felállított stipendium évi összege az 1760-as évek táján mintegy 310 rajnai, illetve 370 magyar forint volt és ez az összeg még a XIX. század húszas éveiben is megközelítően ugyanaz maradt.⁵ A fentebbi összegek, bármelyik időszakot is tekintjük, számottevő terhet jelentettek a hazai társadalom számára. Előteremtésük pedig, önerőből, éppenséggel elképzelhetetlen volt a közrendű, vagy akár a közepesen tehető — erdélyi viszonylatban legalábbis — annak tartott kis- és középnemes, polgár, avagy értelmiségi származású ifjú számára. Már pedig a tények, az egyetemjárás folyamatossága, a peregrinálni indulók növekvő száma, mind azt bizonyítják, hogy még a legnehezebb gazdasági és politikai adottságok közepette is sikerült biztosítani a külföldi egyetemjárás anyagi fedezetét. Igaz, hogy csak nagy erőfeszítés árán és a legkülönbözőbb forrásokból.

A XVI. és XVII. században az erdélyi peregrinusok első számú támogatója maga a mindenkori fejedelem volt. Már a fejedelemség történetének korai szakaszában kimutatható az uralkodók ilyen irányú érdeklődése, ami Bethlen Gábor országlásától fogva — mondhatnók — állampolitikai szintre emelkedett. Bethlen már uralkodásának legelején, 1615. augusztus 14-én Alvinczi Péternek címzett — sokat idézett — levelében vázolta elképzeléseit, miszerint: „immár mig élünk annuatim két-két ifjút akarunk odafel való akadémiákba bocsájtani tanulásnak

okáért”.⁶ Bethlen és utódainak bevallott célja volt az, hogy a kormányzati munkában tanult emberek támogassák őket és ezért állították az államhivatalok, pénzügyi kormányzat valamint az egyházszervezet és az utánpótlást biztosítani hivatott iskolák élére akadémista pártfogoltjaikat, akiknek száma éppen az ő gondoskodásuk folytán állandóan gyarapodott. Jellemző, hogy még a fejedelemség hanyatló korában is, I. Apaffi Mihály külön tanulmányi alapot létesített a peregrinusok számára és 1669-ben törvényben mondatta ki: „a külföldi tanulásra kiki szabadon mehet, sőt a külföldi tanulmányi utak tilalma a hazában in perpetuum emlékezetben sem legyen”.⁷ A fejedelmi támogatásra azonban a Habsburg uralom alá kerülő erdélyi fiatalok a XVIII. századtól fogva már nem számíthattak. Így nyert különös jelentőséget a patrónusok, intézmények és magánszemélyek kezdeményezése.

Szerencsére elmondhatjuk, hogy a fejedelmeknek a peregrináció iránt megnyilvánuló magatartása, a tervszerű gondoskodás idejekorán talált követőkre a társadalom legkülönbözőbb rétegeiben. A fejedelemség korának erdélyi főurai, a fejedelmi tanács tagjai és egyéb magasabb hivatalok betöltői, a nagybirtokos arisztokrácia legjobbjai rangjukkal és vagyonukkal járó társadalmi kötelességnek tekintették a művelődés, az iskolázás ügyének felkarolását. A külföldön tanuló peregrinusok patrónusai között ott találjuk valamennyi erdélyi arisztokrata család tagjait (amit bizonyítandó elég a fennmaradt nagyszámú egyetemi disputáció kegyes patrónusoknak címzett ajánlásaira hivatkozni). A vagyonos főurak hozzájárulása kétségtelenül tetemes összeget jelentett, de csak egy részét volt képes fedezni a több ezer peregrinus tanulmányi kiadásainak. Nem szabad lebecsülnünk tehát azt a segítséget sem, amelyet a társadalom szélesebb rétegei, elsősorban a peregrinációval már a XIV. századtól kapcsolatba kerülő városok és mezővárosok lakói, a formálódó világi értelmiség, majd később a szabadparaszti társadalom tagjai juttattak. Részükről a segítségnyújtás több úton-módon valósult meg. Az igazi nagy városok már a reformáció évtizedeitől fogva a városi tanács határozata alapján a közpénzekből fordítottak rendszeresen bizonyos összeget tanulmányi célokra (Beszterce, Nagybánya esetében mindez adathozható is, és minden bizonnyal csak a forrásanyag feltáratlansága miatt nem ismerjük ezideig a többi nagyváros gyakorlatát)⁸ Sajátos formáját jelentette a társadalmi támogatásnak a nagyobb települések iskolamesteri hivatalainak fenntartása az „academica promotio” a kollégiumot végzett és külföldi tanulmányútra készülő szegényebb sorsú

fiatalok számára. Közismert Misztótfalusi Kis Miklós esete, aki három éven át tanított Fogarason és ez idő alatt sikerült 700 forintot megtakarítania, ami közel két évi külföldi tanulmány fedezésére volt elegendő.⁹ Az úti- és tanulmányi költségek megszerzésének ez a módja igen hasznosnak bizonyult: általa ugyanis a legjobban felkészült fiatalokat sikerült — ha csak egy-két esztendőre bár — a nagyobb települések iskoláinak élére helyezni, biztosítva ezáltal a hazai iskolázás megfelelő színvonalát.

Végezetül a társadalom segítőkészsége a peregrinációba készülő fiatalok alamizna-gyűjtő útjai során nyilvánult meg a legközvetlenebb formában. Nem tudni — forrásaink ugyanis hallgatnak róla —, hogy éltek-e a tanulmányi kiadások ily módon való megszerzésével a középkori peregrinusaink is. Megléte eddigi ismereteink szerint a XVII. századtól adatolható. A komjáti zsinaton (1623) elfogadott kánonok a hívek adományainak egy részét akadémiára menő diákok megsegélyezésére rendelték, az 1630-ban tartott pápai zsinat pedig az esperesek lelkére kötötte, hogy az egyházakban számukra gyűjtést rendezzenek és a tiszáninneni kerületben is gyakorolják ezt a szokást.¹⁰ A határozatokból az tűnik ki, hogy kezdetben a gyűjtés intézményes formában történhetett és csak valamivel később vált szokássá az, hogy a külföldre készülő diák maga keresse fel a lehetséges jótévedőket és személyesen kérje támogatásukat. Herepei János a Kolozsvári Református Kollégium könyvtárában akadt rá egy ilyen gyűjtés — általam ismert legkorábbi — emlékére. Egy gyűjtőkötet előzéklapján az egykori tulajdonos, Marosvásárhelyi Szőcs Mihály 1630-ban feljegyezte azokat az adományokat, amelyben patrónusai, diáktársai részesítették midőn Sárospatakra készült tanulmányait folytatni. Igaz ez esetben „hazai” peregrinációról volt szó, de bizonyára élt a gyűjtés lehetőségével akkor is, mikor már a hollandiai akadémiákat akarta fölkeresni.¹¹ Mindenesetre a XVII. században annyira elterjedhetett a tanulmányok támogatásának ez a módozata, hogy a következő évszázad elején az egyházi főhatóság már szükségét érezte annak, hogy rendeleti úton szabályozza a gyűjtésre jogosultak körét és az alamizsnálkodás módját. 1722. febr. 22-én az erdélyi református Főkonzisztórium a következő rendeletet küldte a kollégiumok előjáróinak: „Az akademiákra menni akaró, a curatorok, professorok s más közelebb levő tudós belső személyek s az egész diákság jelenlétében in publico auditorio disputaljon et omni modo examinatalassék, kiknek votumok szerint érdemesnek találtván, az akademiákra

ugy extraháljon asztán a curatorok és professorok subscriptiojuk alatt commendatoriat magának, azt is pedig legelőbb vigye tiszteletes püspök uramhoz és ha Erdélyben akar alamizsnát kérni, adjon ő kegyelmének reversalist róla, hogy mind papságra czéloz, nem külső hivatalra, mind pedig, hogy Erdélybe jó vissza szolgálatra, különben ha ezekről való attestatiója nem lesz t. püspök uramnak, senki is a patronusok között alamizsnát az olyannak adni ne tartozzék”.¹² Bevett szokás volt tehát ezidőtájt az alamizsna gyűjtés, amellyel — a fenti sorok sejtetik — alkalmanként visszaélések is történtek.

A XVIII. század végétől kezdve ismert a külföldi tanulmányutat megelőző alamizsnagyűjtés megnevezéseként az „albizálás”. Kazinczy Ferenc kortársa, a költő és a dunántúli evangélikus egyházkerület superintendense, Kis János (1770–1846) emlékiratában a következőket írta erről: „Mint hogy a protestáns prédikátori hivatalra készülő ifjak legtöbbnyire szegény szülék gyermekei, azért ezeknél régtől fogva szokás vala az albizálás, azaz egy albumnak vagy tiszta papirosú emlékkönyvnek, melybe az adakozók írják neveiket, vivése mellett a magok vallásifelekezetökbélieknél országszerte segedelem kéretése”.¹³ Ez a közlés a peregrináció-történeti kutatások figyelmét egy — ezidáig kevésbé ismert — forrástípusra irányítja. Amiképpen azt Kis János idézett sorai bizonyítják, a gyűjtőútra induló diákok kis jegyzőkönyvben, ú.n. albumban örökítették meg maguk és utódaik számára emlékeztetőül azoknak a nevét, akik adományaikkal segítették céljaik megvalósítását és akiknek sok esetben életre szóló hálával adóztak. Az egyetemjárás történetének sokat idézett peregrinációs albumaira, emlékkönyveire emlékeztet ez a gyakorlat. A peregrinációs album elsődleges célja ugyan az volt, hogy az utazás során megismert híres tudós emberek, világi hatalmasságok, jó barátok, diáktársak emlékét idézze és az otthoniaknak bizonyosságul szolgáljon a tanulmányút hasznáról, mégsem tartom elképzelhetetlennek, hogy az ilyen albumokban található és a peregrinációt megelőző, még idehaza készült bejegyzések esetenként magához az albizáláshoz kapcsolódtak.

Ma már több ilyen peregrinációs album, más néven „album amicorum” ismert és sok közülük nyomtatásban is megjelent, de az erdélyi peregrináció történetére vonatkozó kutatásaim során az itt bemutatásra kerülő kis jegyzőkönyv az első, amely minden kétségen kívül egy gyűjtőtől során keletkezett. Pontosabban feltételezhető még, hogy egy ilyen

albumot, vagy legalábbis annak másolatát őrizte meg az egykori debreceni diák, Polgári Mihály *Itinerariuma*, amely azonban a maga két oldalnyi terjedelmével csak egy kisebb gyűjtőút emlékét idézi. Az egykori debreceni diák ugyanis a szatmár-megyei Vári „academica promotio”-nak tekintett rektori hivatalában készült fel az utazásra, így a gyűjtés jelentősége az ő anyagi ellátottsága tekintetében feltehetően másodlagosnak minősült.¹⁵

Az *Egy nagyenyedi deák naplója 1797–1799* címet viselő, 16 számozatlan lapot számláló kis kéziratos füzet gr. Mikó Imre adományaként jutott az Erdélyi Múzeum Egyesület kolozsvári kézirattárába. Jelenleg az egyesület egykori könyvtárával egyetemben a Kolozsvári Egyetemi Könyvtár kézirattárába van besorolva MS. 444 szám alatt.

Egykori tulajdonosát a kézirat elején szereplő rövid bejegyzés alapján lehetett azonosítani. Leírja ugyanis, hogy — a fönnebb idézett Főkonzisztórium utasításnak megfelelően — diáktársával, Huszár Dániellel együtt 1797 márciusában rendre vizsgát tett Marosvásárhelyen, Kolozsváron és Enyeden a kollégiumban, minek alapján március 27-én kézhez kapták a peregrinációhoz szükséges egyházi jóváhagyást. Valóban, az Erdélyi Református Főkonzisztórium levéltárában fel is lelhető a 71/1797 szám alatt az a leirat, amely tudatja Kiss Sámuel és az említett Huszár Dániel enyedi diákokkal a főhatóság engedélyét.¹⁶ Az enyedi matrikulában 1788-ban írta be a nevét és az utólagos bejegyzés szerint azt is megtudjuk innen, hogy Enyedről származott, majd pedig hazatérte után Marosbogáton lett lelkipásztor és a Küküllővári tractus esperese. Életrajzírója¹⁷ elmondja, hogy 1771-ben született Enyeden, külföldi tanulmányait Bernben folytatta és alighogy hazatért, 1799-ben a népes marosbogáti eklésia választotta meg lelkipásztorául. A székegyudvarhelyi zsinaton még azon esztendőben felszentelték, elkezdte igehirdetői szolgálatát és folytatta, ugyanabban a marosmenti gyülekezetben, egészen az 1847. április 5-én bekövetkezett haláláig. A küküllői egyházmegye 1816-ban főjegyzőjének választotta és így Fogarasi Sámuel esperes halála (1830. november 24) után a szokásnak megfelelően lépett annak örökébe az esperesi hivatalban.

Marosbogáti lelkipásztorkodásának ideje alatt kerülhetett kapcsolatba a közeli Marosnémetiben élő birtokos gr. Gyulay családdal és nevelősködött a reformkori erdélyi társadalom egyik „legérdekesebb és

legérdemesebb főura”, a naplóíró gr. Gyulay Lajos (1800–1869) mellett, valamikor az 1808-as évek táján. Leveleit az egykori hálás tanítvány megőrizte, külön kötegbe gyűjtve és „Egykori kedves tanítóm, Kiss Sámuel levelei” felirattal ellátva. Ezidőben kerülhetett sor — az egyébként eseménytelennek tűnő életében — emlékezetes, levélben is megörökített bécsi utazására.¹⁸

Irodalmi munkásságának egyetlen nyilvántartott emléke az a halotti beszéd, amelyet 1826-ban Herepei Károly társaságában mondott el a kissolymosi református templomban hajdani tanítványának édesanyja, gr. Gyulai Ferencné, Kocsáncsi Zsuzsanna fölött.¹⁹

Jellegzetes református lelkipásztori pálya volt a Kiss Sámuelé: iparos szülők gyermekeként került az enyedi kollégiumba, ahol megnyílt előtte az értelmiségi életpálya. Sikerült elérnie azt is, hogy külföldön tanulhasson. Sajnos a berni egyetem anyakönyvei egyelőre hozzáférhetetlenek, nem tudjuk tehát pontosan mettől meddig folytatta ott tanulmányait. Életrajzi adatai sejtetik, hogy aligha időzhetett egy évnél többet (különben az alább ismertetésre kerülő albizálása során összegyűlt pénzből nem is futotta volna ennél többre). Hazatérte után élte a református lelkészek hagyományos életét, nevelősködött, részt vett egyháza ügyeinek intézésében s végül hűséges szolgálatának jutalmaként kiérdemelte pályatársai bizalmát és lett egyházmegyéjének esperese. E nagyon szabályosan alakuló életpályának kétségtelenül legjelentősebb eseménye a külföldi tanulmányút volt.

Kiss Sámuel tanulmányútja előtt mintegy fél évszázaddal egy másik erdélyi lelkipásztor, Köpeczi Bodosi Sámuel emlékiratában leírja, hogy miután a peregrinációhoz szükséges jóváhagyást és a gubernium útlevelét megkapta „sietve elnyargalá az országot” és a nyargalás eredménye 484 forint volt.²⁰ „Gyűjtögető könyvének” tanúsága szerint hozzá hasonlóan járt el Kiss Sámuel is. A Főkonzisztórium „szabad levelének” kézbevétele után, mint írja „mindjárt Kolosvárt el is indultunk meg keresésekre azon Méltóságoknak akik a szegény legényeken segíteni szoktak”. Hogy mennyi ideig tartott a gyűjtőút, azt pontosan nem tudjuk megállapítani. Azt viszont igen, hogy milyen útvonalon haladt, mert annak egyes állomásait lelkiismeretesen feljegyezte. Kitűnik, hogy Erdély reformátusok lakta vidékeinek nagyobb részén kívül a Partium egyes vidékeit is felkereste. Érdekesebb azonban az útból kimaradt régiók kérdése. Különösen szembetűnő az, hogy elkerülte az egykori Maroszlák, Kolozs és Torda vármegyék mezősegi falvainak jórészét és

a Kisküküllő mente református gyülekezeteit. Mi lehetett az oka? Talán közelebb visz a válaszhoz, ha megemlítjük, hogy miközben a kolozsvári, szászvárosi, székelyudvarhelyi és az enyedi kollégiumok professzorait felkereste, támogatásukat elnyerte, a marosvásárhelyi kollégium tanárait (jóllehet egyébként megfordult a városban) elkerülte. Feltehető, hogy a kollégiumok, pontosabban az egyes kollégiumok peregrinációra készülő diákjai közötti rivalizálás, a külföldi ösztöndíjak odaítélése körüli egyenetlenkedések készítették a marosvásárhelyi kollégiumtól való távolmaradásra. Se szeri se száma kollégiumaink és a Főkonzisztórium levéltárában az erre vonatkozó le- és föliiratoknak. Bernben, ahová Kiss Sámuel ment, egy erdélyi stipendium létezett,²¹ amelyre feltehetően bizonyos sorrend szerint váltakozva mentek ki az egyes kollégiumok diákjai. A sorrend be nem tartása, kivételezések, tekintélyes pártfogók közbenjárása miatt gyakori volt a torzsalkodás.²² De elképzelhető az is, hogy létezett valamilyen hallgatólagos, a gyakorlat szentesítette megegyezés az egyes kollégiumok diákjai között az alamizsna gyűjtés területi felosztásáról, ami elképzelésünk szerint — és ezt a jegyzőkönyv adatai is bizonyítják — nagy vonalakban egybeesett az egyes kollégiumok hatósugarával.

Visszatérve a gyűjtőút útvonalára. A mellékelt térképázlat jól mutatja milyen nagy távolságokat tett meg Kiss Sámuel. Feljegyzéseiből kitűnik, hogy nem gyalogszerrel utazott, hanem minden bizonnyal kétlovas szekérrel, mint ahogyan külföldi útjára is azzal volt indulandó. A máramarosi Felsőbányán jártában arról tudósít, hogy bizonyos Kozma János „academiai promotioba 6 patkót ujjat a maga vasából ingyen vert a lovaimra”, majd később a күкüllővármegyei Mikeszászán egykori tanítványának az édesapja, Antos István állította ki az útravalót „fegyverestől, lovastól, hozzá való szerszámostól”. Útja során már megmutatkozik a peregrinus diákok közös vonása, fogékonysága a különleges látnivalók iránt. Désen a honfoglaló hét vezér emlékét és a város nevéhez kapcsolódó legendát megörökítő köemlék feliratát másolta le, Demsuson pedig a méltán hírneves románkori ortodox templom falába beépített római sírköveken olvasható szöveget tartotta méltónak a megörökítésre. Szilágyságban jártában pedig kis szójegyzéket állított össze az ott megismert tájszavakról.

Kiss Sámuel albumának igazi értéke azonban az adakozók neveinek a megörökítésében rejlik. Az olvasó elé tárul általa az a társadalmi háttér, amely a peregrináció támogatását, fönntartását biztosította. A

bevezetőben elsoroltam azokat a társadalmi kategóriákat, melyekből a patrónusok kikerültek. Ez a jegyzőkönyv most — mondhatnám — éltközelbe hozza őket. Első helyen, az adományozott összeget illetően az arisztokrácia képviselői állnak. Aki csak egy kissé is jártas a XVIII. századi Erdély történetében, magától értetődőnek tekinti, hogy ott szerepel a nevek között iktári Bethlen Zsuzsánna, gr. Teleki Sámuel kancellár felesége, az enyedi kollégium főgondnokának, gr. Teleki Ádámnak Kata nevű leánya, br. Alvinczi Gáborné, a kolozsvári kollégium főgondnoka, gr. Bethlen Gergely, és még sokan mások. De adakoztak az arisztokráciának azon tagjai is, akik máskülönben nem jeleskedtek a közügyek terén vagy életmódjukkal botránkozást keltettek. A diákok tudatában voltak annak, hogy e társadalmi réteg anyagi erejében rejlik fő támaszuk s ezért minden kínálkozó lehetőséget megragadtak annak érdekében, hogy elébük jussanak. Jó alkalmat jelentett e tekintetben az erdélyi nagy familiákat egybegyűjtő családi eseményeken való megjelenés. Kiss Sámuel is, jóllehet megelőzően már fölkereste a Kolozsvárt élő, vagy ott időző arisztokratákat, mégis amikor híret vette gr. Kendeffi Jánosné temetésének, kalotaszegi útját félbeszakítva sietve tért vissza ismét a várósbá. Az összegyűlt adománynak több mint egyharmadát ily módon szerezte meg.

Gyűjtőútján bizton számíthatott az egykori diáktársak, az enyedi „öregdiákok” segítségére. Bárhova érkezett, többnyire olyan lelkipásztorokhoz, tanítókhoz kopogtatott be, akiket hozzá hasonlóan Bethlen Gábor kollégiuma bocsájtott szárnyra. Az egykori kollégista lett legyen kisnemes, jogtudó, orvos, lelkipásztor, tanító vagy gazdálkodó ember, készséggel segítette tehetsége szerint, vagy ha magának nem is volt arra lehetősége, igazította útba, ismertette meg a helység adakozásra kész lakóival. A legendává magasztosult kollégiumi diákszellem megléte e kis jegyzőkönyv lapjain így nyer kézzelfogható bizonyítást.

A szellemi és születési arisztokrácia mellett nagyon sok alacsonyabb sorsú székely szabadparaszt, kézműves mesterember nevével is találkozunk az adakozók névsorában. Voltak közöttük, akikhez rokoni kapcsolat fűzte diákunkat (pl. az abrudbányai sok adakozó esete mutatja), de a legtöbbjük adományát nem a személyes kapcsolatok indokolták. Minden egyes név, minden garas és forint egy jövőt építő, a tudás, az iskola és egyház ügyét szíven hordozó közösség áldozatos életének emlékét idézi a múltból. Így telik meg élettelle az első látásra száraz adathalmazt tartalmazó kis „gyűjtögető könyv”. Amely bizonyára arra is

emlékeztette tulajdonosát, hogy túl a köteles emberi hálán, magára kell vennie annak a közösségnek gondjait, szolgálatát, amely őt útra bocsátotta, és törleszteni e szolgálat során az adósságot azokért a javakért, amelyekben őt ifjú korában részesítette. Az akadémista fiatalokban így tudatosult az erkölcsi elkötelezettség és eképp vált azon megtartó erővé, amely az elmúlt századok során peregrinációba induló erdélyi fiatalokat — egy elenyésző kisebbségtől eltekintve — tanulmányaik végeztével haza hozta.

A gyűjtögető könyv:
„Egy nagyenyedi deák naplója”

Censuráztam Enyeden Anno 1797 Huszár Dániellel 18a Martij, M(aros) Vásárhelyen 22a, Kolosváron 25a ejusdem. 27a jött a kezünkben a Méltóságos Fő Consistoriumtól a Szabad Levelünk, a'mellyel mindjárt Kolosvárt el is indultunk meg keresésekre azon Méltóságoknak a'kik a' szegény legényeken segíteni szoktak, a kiknek neveik háládatosságunk okáért így jegyeztettek fel.

	Rf	garas
Cancellárius G. Teleki Samuelné Aszszony	4	
Ő Nagysága adott akadémiai utazásomra		
G. Kendeffi Elekné Aszszony Ő Nagysága	3	24
G. Teleki Lajos Consistorii Praeses	3	20
G. Bethlen Lajosné Ő Nagysága	2	16
G. Bethlen Gergely Colégium Fő Curatora	2	16
G.S. Bethlen Gergelyné	2	16
G. Bethlen Ádámné Aszszony Ő Nagysága	2	16
B. Alvintziné	2	
B. Bánfi Sándorné	2	
G. Rhédei Mihályné	2	
G. Kemény Miklósné	2	
B. Daniel Istvánné	1	40
B. Kemény Sámuel Ur Ő Nagysága	2	30
G. Kendeffi János	2	
G. Bethlen László	2.	
B. Alvintziné	1	40
G. Rhédei Ádám, itt jártam leg elsőben	1	
G. Teleki Imre	1	
G. Gyulai István	1	
Kenderesi Secretarius úr		50
G. Bethlen Samuel		34
B. Bánfi László		40
Méltóságos Kapitány Szilvási		40
Rosnyiai Guberniumi Secretárius		40
Szathmari Sigmond Kolosvári Biro		35
Balog György		34
Lészai ur		20

Deáki Sámuel		20
Bihari János		10
Summa	46	-1

Innen Kalotaszeg felé vevén utamat és azt megjárván visszajöttem ismét Kolosvárra a G. Kendeffi János Ur Ő Nagysága élete párja temetési pompájának meg nézésére, amellnek alkalmatosságával az itten lévő Urak adakoztanak e szerint

	Rf	garas
G. Torotzkai Pál	2	16
G. Teleki Lászlóné	2	
Mlts Mara Lőrintz	1	20
G. Toldalagi Mihály	1	
B. Bánffi György	1	
Doctor Pataki az ifjabb		40
Patikarius Mauks		40
Veszprémi az Ecclesia Fő Curatora		20
Borbé Péter ur		20
Summa	9	36

Rf garas

Kalotaszeg

Gyalu

itt a pap Kolosvari uram 20

N(agy) Kapus

itt Sos István 9

Gyerő Monostor

itt Deési István 7

Kabos Sándorné az özvegy 51

Kabos Sándorné a szolgabíróné 20

(Magyar) Valko

itt Gyöngyösi id est az ecclesia 20

Gyerő Sz(ent) Király

itt Viski Pál

T. Gergely Sigmond 10

Zentelke

Gubernator Számtart(ója) Sos Ferenc 24

B. Bánfi Pálné

1

Summa

13

17

Rf garas

Pétsi László az ecclesia curatora 10

Kiszely András 6

(Bánffy) Hunyad

itt Abraham

Kis Mihály az özvegy Bánfi Sándorné tisztje 20

Jakabházi B. Bánfi György tisztje 20

Székely János Bánfi Elek tisztje 17

Sárvásár

az ecclesia 6

Innen a fennebb említett temetésre vissza mentem Kolosvárra, onnan ismét ki indulván ezen falukra találtam

Rf garas

Szulsák

itt Erdei

Szarvadi Farkas 20

Szarvadi János 6

Türe

itt Zilahi Joseff

Ketzeli Istvánné 20

Gorbo

B. Intzédi György 1

<i>Mákó</i>		
itt Almási		
az ecclesia		20
<i>Magy(ar) Bikal</i>		
itt Pataki István		
M. Biró Sigmondné		20
Gyarmati Sándor regius perceptor		20
M. Biro Anna hajadon leány		20
<i>Nagy Almás</i>		
itt Fogarasi conferált		17
<i>Középlak</i>		
itt Török Ferentzi István		20
Summa		<hr/>
	5	7
Ferentzi Sámuel		28
Pusztai Ádám		8
<i>Sombor</i>		
itt Nagy György		
Teleki Joseff B. Radák Ádám tisztje		14
Gyulainé		7
Sombori Farkas		51
Sombori Elek	1	
<i>Hid Almás</i>		
itt Intze Márton		
Korda Sándorné		6
Korda Sigmond		20
Fő bíró Hatfaludi Jossef cath(olikus) a feles(ége)		
ref(ormata)		30

Drág

itt Gyarmati Ádám
 B. Vesselényi Farkas

3

Sibo

itt Réti Joseff
 B. Vesselényi Miklós

1

3

Szilágy Cse(h)

itt Dombi
 a rector Biro Joseff egy zatskot
 G. Bethlen Samuel
 G. Gyulai Joseff
 László Márton G. Bethlen Ferentz tisztje

40

1

8

3

20

20

Szilágy Szeg

az ecclesia
 Nagy Sándor

10

45

Szilágy Sz(ent) Király

itt Fetés, az ecclesia
 Szarka ur
 Kintses János

7

10

7

Kis Doba

Csomos ur
 Dobai István ur

20

30

Summa

18

21

Diosad

itt Dullo István
 Gyárfás Pál
 Batzo Márton
 Garda Joseff Közép Szolnok Varmegei procurator
 jó barátom

20

10

20

20

Czigányi

itt voltam szálva Jakab Danielnél egy jó embernél.

Domokos Joseff		12
Pelei		20

Zilaj

tiszteletes Bethlendi és Polgár uram

Doctor Zoványi	2	
Iffju Sebes Ferentz		30
Kis Lajos		30
Arats András		20
Szakáts György		20
Zoványi Joseff		20
Szentes ur		17
Pataki		12
Tunyogi		10
Kele Csizmadia Czéh mester		17
Nádudvari Fazakas Czéh mester		10
Éltető Mihály		7
Laskai Ferentz		7
Éltető Péter		7
Polgári István		7
Farnas Mihály		7
Öreg Sebes Ferentz		6
Kis Ferentz		6
Itt voltam szállva a rectornál Benedek Joseffnél.		

Summa	7	35
-------	---	----

Kraszna

itt Málnási Sam(uel) az ecclesia		34
M. Vaji Abrajámné Ö Nagysága	1	40
Kocsis Moses		20
Gyulai András		17
Berei László		17
Berei Pál		10
Berei Elek curator		7

<i>Somlyo</i>	
Kovásznai tiszteletes, az ecclesia	40
magá a tiszteletes	20
Veres Miklos	24
Szolga bíró Fodor Joseff curator	20
Udvarhelyi Daniel	14
 <i>Raton</i>	
Szolga bíró Nagy Sigmond	30
 <i>Bagos</i>	
itt káplán Málnási Beniamin	
Bagosi István órás	10
 <i>Nagyfalu</i>	
itt Kováts Mihály	20
Sz. Iványi Pál	14
Josa Pál	14
Kováts Márton a Gubernátor tisztje	10
Szikszai Daniel	10
Bányai Sándor	7
 <i>Zovány</i>	
itt Kállai Joseff	
Isáki Imre	40
Szegedi László Szolga Bíró	24
Orbán Péter vice Szolga Bíró	10
 <i>Ip</i>	
mind együtt itt 4 Nemes ember 4 garast adott	12
 <i>Latomér</i>	
itt Zajj Samuel	10
Kajo	3
Summa	<hr/> 8 57

<i>Bájak</i>	
az ecclesia	20
Gyulai a vár tisztje	10
 <i>Magyar Csahoj</i>	
az ecclesia	17
 <i>Tasnád</i>	
itt Szathmári, az ecclesia	20
Kis ur és Erdei ur	40
 <i>Szarvad</i>	
Rétsei Sigmond a vár tisztje	20
Sajdi György az ecclesia curatora	7
 <i>Szakátsi</i>	
Bölönyi Joseff vice ispány	12
Fekete László praefectus	20
 <i>Ákos</i>	
itt a pap	10
Szolga biró Bölöni Gáspár	20
Gál Samuel	21
a N. Aszszon a Szolga Biró anyja	21
Bölöni Ferentz	10
Csontos Sándor	10
Horvát András	10
Török Joseff a fő curator	7
Szilágyi Sándor	6
 <i>(Király) Darotz</i>	
az ecclesia	20
 <i>Pettyén</i>	
itt a pap Kozma Ferentz	1

<i>Szathmár Németi</i>		
itt Remetei, az ecclesia		1
<i>Batiz</i>		
Félegyházi		10
Csapi György		7
<i>Halmi</i>		
<i>Fekete Ardo</i>		17
<i>Huszt</i>		
itt Nánási István és Gáti István, az ecclesia	1	
<i>Tétső</i>		
itt a pap Katona Mihály, az ecclesia	1	
Sófalusi István curator		17
<i>Hosszumező</i>		30
<i>(Máramaros) Sziget</i>		
itt Nánási Ábrahám		30
Tiszteletes Professor Hari Péter	1	
Méltóságos Pogány Lajosné		40
Hadnagy Fejér Joseff		20
Fodor István		20
Sárkány Joseff notarius		17
Asztalos Mihály Telekianus számtartó		17
Hatvani Joseff		7
Geometra Csatári ur		14
Kolosné		10
<i>Szlatina</i>		
B. Kemény László	1	

Desa

Felső Bánya

itt Sági Mihály		20
az ecclesia	1	
Bernadi György ur		40
Bartókné özvegy papné		40
Dombháti Joseff és János		40
Ör(nagy) Krassai Mihály és Bati Sámuel		40
A rector tiszt(eletes) Tétisi Daniel		20
Kozma János academica promotioba 6 patkot ujjat a maga vasából ingyen vert a lovaimra.		
Summa	12	2

Rf garas

N(agy) Bánya

itt Kis Mihály		
Nyirő József perceptor		20
Sarmasági		20
Détsei a fő curator		7
Tétisi Sámuel		20
Nagy Sámuel jó barátom	1	

(Sáros) Berkesz

Hari		
Méltóságos Fő kapitány Katona Mihály		52
Szolga Bíró Magyarai Ferentz		20

Nagy Bun

egy perceptor		20
---------------	--	----

Ilonda

G. Teleki Sándor tisztje Moritz István		20
--	--	----

Katzko

itt Ferentzi uram		
-------------------	--	--

Szolga bíró Ujfalvi	40
Also Ferentz	40

Dés

itt Erdei Sámuel és Mihályi Mihály	
Mosa Joseff	1
Majteni Joseff	20
Fő bíró Balog György	20
Konyadi	10
Bányai István	7
Kosa András és Sofalvi István	6

Kodor

Mlgs Vér Farkas	20
Mlgs Vér György	34

Dés Akna

itt esperes Foszto uram	20
-------------------------	----

Szék

itt Jánosi Péter	
Deáki Sámuel procurator	20
Summa	9 16

NB. Itt láttam egy 4 esztendőös gyermeket aki mindenbe egyenlő volt egy 40 esztendőssel, ennek a neve Martzi, tanult ABC-t.

	Rf	garas
<i>Czege</i>		
itt Török		
G. Vass Miklósné ő Nga	2	40
g. Vass Samuel praefectusa Kolosvári Pál		57
<i>Apáti</i>		
Gál István uram	1	

<i>Apa Nagy falu</i>		
itt Lengyel uram		
G. Bethlen Daniel	1	
G. Mikó Miklósné		51
<i>Bethlen</i>		
itt Erdei ur, az ecclesia		20
G. Bethlen Ferentz.	2	
a tisztje Baktsi István		20
<i>Sajo Somkerék — Balásfalva</i>		
Mltsgs Cserényi István		40
Mltsgs Cserényi Dániel		51
<i>(Sajo) Szentandrás</i>		
Pataki Jóseff		20
Fejérvári György		7
<i>Sajo Udvarhely</i>		
Mtsg Fekete Sámuel		30
egy tiszt		10
<i>Sajó Keresztúr</i>		
Gyitvai uram		34
Magos Pál		7
<i>Szász Czegő</i>		
főbíró Balog Ferenc		34
<i>N(agy) Ida</i>		
G. Földváriné	2	50
Mikó András G. Toldalagi tisztje		40
<i>Széplak</i>		
t. Fogarasi ur		30
Summa	17	1

Véts

itt Intze István
B. Kemény Simon exc. 4 15

M(agyar) Régen

itt Rákosi György
Molnár Joseff 1
Megyesi Joseff 40
Megyesi István 12

Beretztelke

B. Bánfi János 1 8

Komlod

B. Radák Ádámné Ő Nsga 18

M(aros) Vásárhelly

itt a 2 Borosnyai
G. Teleki László 3
G. Teleki Mihály 1
Mlgs Sz(ent)páli Elek úr ítélőmester 1
Mlgs Aranka György 40
G. Toldalagi Jóseff 20
G. Bethlen Farkas 20

Csapó

T. Szabó János ur 7
Itt voltam szálva Gratzánál a
G. Haller praef(ectusánál).

Czintós

B. Kemény 1

Csekelaka

T. Dobaine ifju asszony 50

<i>N(agy) Lak</i>		
itt Szász Ferentz		
T. Fogarasi ur	4	30
Csató ur		51
Summa	38	53
<i>M(agyar) Orbo</i>		
G. Teleki Sándor	2	
Dosa praefectus		20
<i>Benedek</i>		
Balás István	1	40
Borza Dániel		20
Intze Márton		10
az ecclesia és a tiszt. Fegyverneki György		30
<i>Boros Botsárd</i>		
itt Kerekes ur sógor	1	8
Horvát Ádám		34
Besenyei István		15
<i>M(agyar) Igen</i>		
itt esperes Deáki János		52
a káplánya tiszt. Pétsi ur		34
Szabo János org(onista) praeceptorom	1	
Szotyori uramék		42
Fartzádi Beniamin		34
Szőke ur		20
Szolga Bíró Komáromi Lajos		20
Pataki László		14
<i>Sáárd</i>		
itt Fábián		
Bartók Joseff		34
<i>Zalathna</i>		
itt Keresztes, az ecclesia		30

Abrudbánya

itt Szabó Pál		
Gulya László	1	
Borsai György	1	
Barta Ferentz sógor ur	1	
Nagy Sigmond	1	
Mohai Moses		20
Summa	16	57

Borsos Moses		27
Gotzmann		10
Dioszegi András		10
Sofalvi Péter		20
Pák András		10
Hanatsko Sigmond		20
Sz(ent)péteri Joseff		20
Gábos Ferentz		20
Mühellyes János		14
Csejka Joseff		20
Lippai Joseff		34
Berekszászi Sigmond bátyám		10
András Ferentz		10
az ecclesia	1	20

Kristyor

itt Bán		
Kristyori Mihály		20

Brád

itt Barta Mihály		
Bradi Joseff		17
Ribitzei János		20
Ribitzei Mária		10
Brádi Sándorné		17
Gálfí Pál curator		7
Brádi Jánosné		17
Mohátsi Lajos		10

Bálint Pál		10
Nemes Lászlóné		5
Szöts István		20
<i>Ribitze</i>		
Szolga Bíró Nemes Gábor		40
Balog Moses		7
<i>Körös Bánya</i>		
Csernatonai János procurator		40
<i>(Maros) Sollymos</i>		
T. procurator Goro Miklós		30
Tot Daniel		40
Mlgs. Bartsai Ábrahám	1	
egy tiszt		30
<i>(Maros) Némethi</i>		
G. Gyulai István	2	
<i>Déva</i>		
Kozolai Lajos		20
Varadi Moses		53
Procurator Bogdány Abner		10
M. Baliáné		20
Ponori		40
Kozolai János		21
Kapitány Rausch Toscan	1	
Mlgs. Makrai Samuel urfi	1	
Kozolai Ádám		17
Procurator Gecse		14
M. Kendeffi Josef		57
Tiszt. Sala uram		20
<i>Al Pestes</i>		
a pap		20
Sinka		20

(Vajda) Hunyad

Csoka Ábrahám	1	
Gillyén Daniel		40
Szolga Bíró Butsi János		40

Farkadin

Csongradi ur	1	
Gergots Elek		20
Ribitzei Ádám urfi	1	

Tustya

Miske Josef tisztje Mirtse	1	
----------------------------	---	--

Tsula

Tsulai Jánosné		20
----------------	--	----

Demsus

Mlts. Lukáts István urfi	1	
--------------------------	---	--

Itt láttam egy még rómaiaktól építtetett pogány templomot két oszlon a templomban ezen iscriptioakat, monumentumokat láttam, nagy római betűkkel: Valeria Cara Vix. An. XXIX. Flavius Aper. Scriba Caesaris Sarmis. conjugii rarissimae. / C. Octavio Nepoti Vix. An. LXX Julia ValenTA heres conjugii Pentissimo faciendum procuravit H.S.E.

	Rf	garas
<i>Pestyén</i>		
itt Balog		
Mltgs Nalátzi András		34
Mltgs Nalátzi Boldisár		30
Mltgs Zeyk Samuel	1	
<i>Klopotiva</i>		
Pogány Ferentz regius perceptor		17.
Pogány Máté		12
Pogány Sámuelné és Gáspár		17
Nagy Joseff		10

<i>Malomviz</i>		
M. Kendeffi Joseff urfi	1	8
<i>Poklisa</i>		
G. Kun Samuel	1	
Summa	7	28
<i>Nalántz</i>		
B. Nalántzi Joseff tisztje Kárai Sándor	1	
<i>Szálláspataka</i>		
Kenderesi Sigmond	1	
<i>Fejérviz oláhul Roálb</i>		
Balint Abraham fő bíró	1	
<i>Borbátviz — Ruborbát</i>		
itt Makkai		
Sebesi György		40
<i>Bajesd</i>		
Szolga Bíró Farkas János		20
<i>Boldogfalva</i>		
G. Kendeffi János tisztje		26
<i>Oláh Brettye</i>		
itt Lengyel László		
Hernya Máténé		51
Kenderesi Joseffné		10
Türi Benedekné		7
Balint Samuel urfi Bar.	1	40
<i>Batzalárd</i>		
Vadas Mosesné		34

<i>Kitid</i>		
Hertzeg Pál		50
Nalatzí László		20
itt a pap Serestélyly		20

<i>(Sztrigy) Sz(ent) György</i>		
Sombori László procurator		30
Csáki		20

<i>Piski</i>		
Mts. Bartsai László	1	

<i>Lasádi</i>		
itt Vitályos György a pap		40
az ecclesia		34
B. Györfi		51
Hertzeg István		40
Summa	14	33

<i>Kéménd</i>		
itt Soldos uram a pap		10
Váradí László		26

<i>Rápolt</i>		
itt Kolosvári Samuel		
az ecclesia		30
B. Josika Joseff	4	30
Dobrai István		20

<i>Bábolna</i>		
B. Nalántziné az öreg	1	20

<i>Folt</i>		
Horváth Dániel		34

<i>Szászváros</i>		
itt tiszt. Szigeti az öreg		40
Tiszt. Kováts Mihály		51

Tiszt. Herepei László	1	
Tiszt. Barta Miklós prof.		20
Mlts. Kendeffiné	1	
Brúz Ferentz		34
Nagy János		27
Török György procurator		10
Kováts Joseff		7
Bonyhai István		20

Al Gyógy

itt Molnár Imbre

G. Kun Farkas	1	
---------------	---	--

Bentzentz

G. Bethlen László	3	30
Benedek Joseff praefectus		34

(Gyula) Fejérvár

Fekete Esajás		12
Koltsár Joseff		10
Jesentzki Sándor		17
Sz(ent)páli István cur(ator)		30
Klintsinne		10

Herepe

G. Bethlen László tisztje		20
Summa	20	2

Berve

G. Gyulai Samuel generalis	4	
----------------------------	---	--

Tővis

Mlts. Froniusné	1	
-----------------	---	--

M(aros) Sz(ent) Király

itt Barta László

Mlts. Kendeffi Miklós		20
-----------------------	--	----

<i>Buzás Botsárd</i>		
itt Benedek Sámuel		20
<i>Karátsonfalva</i>		
B. Bánfi Ferentz		51
<i>Pokafalva</i>		
itt Vago Joseff		
Benedek Mihály		20
Katona Joseff		3
<i>Alamor</i>		
Kováts ur tisztartó		17
<i>Vizakna</i>		
itt Herepei János	1	
Dési ur		30
Szegedi		12
Timár		20
Szász János királybíró		17
Bogátiné		20
Papoltzi		10
<i>Szeben</i>		
itt Pápai István		20
<i>Fogarás</i>		
itt Orbán Péter		30
Baló Ádám fő nótárius		20
Boer Péter dézmás		7
Fekete Joseff borbély		7
Bothazi Joseff procurator		10
Hamar		6
Matoltsi Pál		20
Enyedi Mihály curator		10
Summa	12	10

Enyedi Samuel vice capitaneus	12
Sárpataki	7
Benedek Moses	7
Pergő Márton	7
Bodrogközi	6
Butsi Miklós	10
Butsi Tamás	3
Butsi Mihály városi hadnagy	20
Pap János	20
Vitályos Simeon	20

Brassó

Trentseni ur	20
Nagy János ur	20

Al Doboj

az ecclesia	17
-------------	----

Illyefalva

Petri Adam, az ecclesia	30
Pethe Barabás	30
Pethe Lukáts	15
Séra István	10
Nagy János	7
K. Csut Ferentz	3
K. Csut György	6
Tiszt. Petri Adam uram	40
az öreg esperest Intze	17

Uzon

Intze Samuel	
Kis Pál Ferentz	6
K. Kováts Sigmund	6
K. Kuti Beniamin	6
Jánki az öreg	6

Summa

5 41

Pünkösti Joseff	17
K. Szabó György	20
Pünkösti Lajos	4
Intze Joseff	3

Bikfalva

itt Baktsi Károly, az ecclesia	25
Mihály István	7
Szabó Mihállyné	10

Lisznyó

itt Jos. András, az ecclesia	18
Intze György	3
Damo Ferentz	5
Csia Joseff	9

Egerpatak

itt Sándor János	17
------------------	----

N(agy) Borosnyó

itt Zajzon Áron	
Barta Ágnes kisasszony	12
Barta Andrásné	20
Tompa András procurator	10
Barta Joseff öreg	7
Barta Joseff ifjabb	10
Barta Sándor	10

K(is) Borosnyó

itt Péter Antal	
Tompa Ádám	6
Tompa István	3
Tompa János	8
Tompa László	3
K. Szabó István	10

<i>Zágon</i>	
itt Csiszér tractualis notarius, az ecclesia	20
Vajna Antal	7
Summa	<hr/> 4 17
 <i>Papoltz</i>	
itt Kováts Kristoff	10
K. Kis Danilené	6
K. Kis György	10
az ecclesia	17
 <i>Páké</i>	
az ecclesia	10
K. Szonda Samuel curator	10
Mester Balo Ferentz	17
 <i>Kovászna</i>	
Szász Joseff	10
Horvátné	7
Daniel Deák	10
Joseff Deák	20
K. Olosz Gábor	6
az ecclesia	20
 <i>Páva</i>	
itt Balo Ferentz	10
a Mester	17
T. Vajna Lászlóné az Anti anyja	30
T. Vajna István	30
Rétyi Mihályné	20
 <i>Zabola</i>	
itt Pál Mihály Latzi attya	20
G. Mikes Sigmondné	1
M. Horvátné	20
M. Büdöskuti	30

Szent Kato(l)na
Vajna István 24

F(első) Csernáton
itt Szathmari Samu 9
Szaniszlo János 7
K. Pál Jakab 10
K. Kölönte István 7

Summa 7 27

K. Kölönte Jánosné 7
Balás Márton 7
Rákosi Mihály 3
Mester Égető 20

A(isó) Csernáton
itt Intze
Jáni kapitányné 18
Cseh Manassé 17
Cseh Imreh 17
Cseh András 17
Farkas Pál 6

K(ézdí) Vásárhelly
itt Ferentzi Ferentz 30
a rector Miskoltzi
az ecclesia 4 30
Tiszt. püspökné Keresztes Máténé 40
K. Bertalan János 17
K. Jantsó Bálint 17
K. Jantsó Kelemen 17
Viziné 20
Nagy Ádám 17
Nagy Daniel 17
Kökösi 10
a csizmadia czéh 7
Dési 30
Szöts István 1

Öreg Szöts Mihály		54
Itt voltam szállva az ötsém		
Szabó Bányai Sámuelnél.		
Summa	12	58

Dálnok

itt Jantso Samuel		
Lázár Mihály		15
Szabó András		7
Gál István		6

Sepsi Sz(ent) György

itt Kotsis Samuel		10
M. Datzo János urfi	1	
Andrad Daniel		20
Itt a rektor Kintses János, az orgonista		
Szendrei János testvére.		

Etfalva

itt Intze Joseff Ballon		
Baktsi Elek		20
Baktsi Sigmond		9
Imreh Dániel		19
Imreh Elek		7
Kövér Mihály, Kövér Mosi atya		13

Oltszem

itt Györgybiro István		
az ecclesia		12
Itt lakik Mihály Mosinak az atya.		

Száraz Ajta

itt Bitai Péter esperest		
az ecclesia		17

N(agy) Batzon

itt Kovács András, a rector Bogdány Mosi		
Tompa László, aki időmben Deák volt		51
Dinyésiné		20

Bodok

itt Miklosi Samuel	
az ecclesia	10
Curator Bodoni Imreh	20

Homorod Sz(ent) Pál

Lakatos Joseff, a logicáig tanultunk	7
--------------------------------------	---

Homorod Sz(ent) Márton

Ugron Pál	1
-----------	---

(Székely) Udvarhely

itt Kassai	50
az ecclesia publicatioból	1 54
Prof. Zilahi János	34
Org(onista) Intze Samuel	20
Doctor Horvát Mátyás	20
Ardai Pál curatora a colleg(iumnak)	10
Karátsoni Sámuel	20
Keszler	7
Szakáts Mihály asztalos	6
Karankai Péterné nénémnél.	

Bikafalva

Lukátsfi István királybíró	17
Lukátsfi László	9

Bögöz

itt Fogarasi János lelkipásztor	
Borsai István	1

Détsfalva

Sándor Joseff	6
---------------	---

N(agy) Galambfalva

itt Pálfi Dénes	
az ecclesia	7

<i>Bethfalva</i>		
M. Kerekes Pál		40
<i>Keresztur</i>		
itt Kis Gergely testvére		
M. Székely Joseff	2	
Pataki László		20
<i>Fejéregyháza</i>		
G. Haller Sigmondné		51
<i>Sorostély</i>		
Vajna Miklós lovat is adott peregrinálni	6	40
<i>Örmény Székes</i>		
Kis Sigmond		40
Summa	<hr/>	<hr/>
	16	41

Mikeszásza

itt Eperjesi Sigmond 40

Antos István, ez egy igen jó szívű ur, a fiját tanítottam 4 esztendeig, peregrinatioimra egészen ki készített fegyverestől, lovastól, hozzá való szerszámostól. Gálfi István is egy pár pisztolyt adott peregrinatioimra.

Rf garas

Hosszszuaszó

M. Ugron István igen jó patronusom éppen akkor égtek el és tsak a lako házak maradott meg.

N(agy) Enyed

itt a pap Szabó József és Borsos János ur	
Tiszt. rector professor Bodola János uram	2
Prof. Nemegyei János uram	2
Prof. Kováts Joseff uram	2
Prof. Herepei Adam uram	1
Prof. Benkő Ferentz uram	1

Udvarbíró Veres Bálint ur	1	
Bakany Bányai György ur	2	16
Kölönte Beniamin ur jó barátom	1	
Szabó Mihály Deák barátom		50
Az Attyám	4	28

Détse

Tiszt Vitálljos Cornelius uram	2	
--------------------------------	---	--

Torda

itt Harkányi uram		
Schilling Fridrich ur		40
Summa	26	34

Schilling Boldisár kedves barátom	1	
-----------------------------------	---	--

Kolosvár

a Consistorium	5	
Summa universa	367	4

Szilágyi és M(agyar)országi dialectusok.

Veres kolompér — e teszen Erdélyben veres krumplit
susok — buza féreg
paszuj — fuszujka
tsuszo — kigyó
tzondra — kurva
csincsér — bilints
sivány — tolvaj
harag — semmirekellő
sompodni — le nyezni
ögyelegni — atsorogni
tollyoka — karikás ág
rütső — kártya
szilke — porsolo
fárt — lajtorja
valakinek tarkója — nyaka tsigája
paráson — apránként
törköj pálinka — trébej pálinka
nyitni — a szőlőt a földből fel huzni
örekesíteni — homlítani
2 köből bor — 3 veder
1 désa bor — 10 kupa
1 nagy tseber bor — 5 köblöt teszen

Körösi szó

tárga — hársfa ág
mokra — Hojagos tseresznye

NB. Kolosvárba voltam szállva Dávid Samuel szabo mester embernél,
igen jó embernél.

NB. Désen a Szomos partján az Óvárban ültem azon a köven, a'mellyen
ültenek a 7 magyar kapitányok. Az Óvár közepin egy monumentumon
ezen versek vagynak bé mettzve:

Hunnus de Scythicis digressus aedibus hospes
Pannoniae glebam transfert huc granien et undam
ter clamans Deus hac liceat tellure potiri
Desiacamque Dei dixit de nomine terram.

1578.

Haec Fabius renovat judex monumenta nepoti cum Lucas Desius pascit
ovile Dei.²³

Jegyzetek

1. Tonk Sándor, *Erdélyiek egyetemjárása a középkorban*. Bukarest, 1979, 113–120.
2. Ritoókné Szalay Ágnes, *A wittenbergi egyetem magyarországi promoveáltjai a 16. században*. in *Tanulmányok a lutheri reformáció történetéből*. Szerk. Fabinyi Tibor. Budapest 1984, 235. — A 16. századi magyarországi peregrinusok kiadásairól számos és részletes adat található a lőcsei diákok hazairt leveleiben (*Lőcsei stipendiánsok és literátusok* 1. Sajtó alá rendezte Katona Tünde és Latzkovits Miklós. Szeged 1990. *Fontes Rerum Scholasticarum* II/1).
3. *Lőcsei stipendiánsok*, 267, 286.
4. *Apáczai Csere János válogatott pedagógiai művei*. Összeállította, a bevezetést és a jegyzeteket írta, a latin szöveget fordította Orosz Lajos. Budapest 1967, 117. — Szabó Miklós, *Erdélyi diákok külföldi egyetemjárása a XVI–XVII. században*. in *Művelődéstörténeti Tanulmányok*, Bukarest 1980, 154.
5. Borosnyai Lukács Simon, aki 1767 és 1802 között volt marosvásárhelyi lelképásztor, a berni alapítványról, melyet maga is elnyert, így számol be: „*1mo*. Mikor megérkezett oda valamely ifju, csináltattak számára egy rendbéli szép öltöző köntöst fein fekete posztóból ugymint felső rockot vagy mentét, ujjas dolmánynyal s két nadrággal, mely is belé került mintegy fl. Rh. 50. *2do*. Apró köntösre, papucsra, strümfre adtanak Duc. 4. *3tio*. Ugyan akkor legszükségesebb könyvekre fl. Rh. 24. *4to*. Ott mulatásának ideje alatt minden hónapra adtanak szállásra, asztalra fl. Rh. 12. melylyel az akkori időben bé is érte. *5to*. Végezetre, elmenetelkor uti költségre, vagy a mint némellyek nevezték palástra fl. Rh. 60” (Ballagi Aladár, *Magyar stipendiumok külföldi egyetemeken*. in *Irodalomtörténeti Közlemények*, 1/1891, 405.) — Az erdélyi református Főkonzisztórium kérésére a kollégiumok előjárósága 1827-ben jelentést készített a külföldi egyetemeken az erdélyeik részére fenntartott ösztöndíjakról. Ebben a következőket írták a berni alapítványról: „Bernae fundatum fuisse iterum per Magistratum loci, ut pro lo studioso menstruatim 12 flor., eo adjecto semper exolvantur, ut occasione adventus ejusdem ad Academiam ejatenu 100 fl. et si discessisset abinde post annum titulo viatici 30 fl, post duos annos vero 60 flor., pro comparando pallio autem 30 flor. eidem donentur” (Marosvásárhely Állami Lvt. Ref. Kollégium lvt. AB-936).

6. Herepei János, *Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez.* I, Budapest–Szeged 1965, 529.
7. R. Várkonyi Ágnes, *Erdélyi változások.* Budapest 1984, 280–282.
8. Fischer, Georg, *Geschichte des Bistritzer ev. Gymnasiums A.B. bis zum Jahr 1762.* in *Programm des evangelischen Obergymnasiums A.B... zu Bistritz 1895/96.* 7–103. — Thurzó Ferenc, *A nagybányai ev. ref. főiskola (Schola Rivulina) története 1547–1755.* Nagybánya, 1905.
9. *Erdélyi Féniks. Misztótfalusi Kis Miklós öröksége.* Bevezető tanulmánnyal és magyarázó jegyzetekkel közzé teszi Jakó Zsigmond. Bukarest 1974, 14.
10. Nagy Géza, *Fejezetek a magyar református egyház 17. századi történetéből.* Budapest 1985, 154.
11. Herepei, i. m., 457–458.
12. Koncz József, *A marosvásárhelyi evang. reform. kollégium története.* Marosvásárhelyt, 1896, 622.
13. *Kis János emlékezései.* Budapest 1985, 851.
14. Keserű Bálint, *Újfalvi Imre és az európai „későhumanista ellenzék”.* in *Acta Historiae Litterarum Hungaricarum.* Tom. IX. Szeged 1969, 4–5. — Jakó Zsigmond, *Miskolczi Csulyak István peregrinációs albuma.* in *Acta Historiae Litterarum Hungaricarum.* Tom. X–XI. Szeged 1971, 59–72.
15. Tóth Béla, *Polgári Mihály önéletrajza és Itinerariuma.* in *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve* 1971. Debrecen 1972, 75–89.
16. Az Erdélyi Református Egyházkerület kolozsvári gyűjtőlevéltára. Főkonzisztórium i. lvt. 71/1797.
17. Kis Sámuel életéről ír Illyés Géza, *A küllői református egyházmegye pappjai a reformáció korától az erdélyi református generális zsinat fennállásáig, 1871-ig.* in *Egyháztörténet* 1944, 320–321.
18. Szabó T. Attila, *Utazás Bécsbe 1808-ban.* in *Pásztortűz* 24/1938, 433.
19. *A halál külömbféle ábrázatban, egy halotti beszéd, melyet Kohányi Kacsándi Zsuzsanna, maros-némethi gróf Gyulai Ferencz özvegye gyászinnepén elmondott a kis-solymosi ev. ref. templomban, 1826. szent Jakab havának 2. napján. Kolosvár 1826* (Szinyeyi József, *Magyar írók élete és munkái.* VI. Budapest 1899, 384–385.
20. Sámuel Aladár, *Köpeczi Bodosi Sámuel élete és munkái.* Cluj-Kolozsvár 1927, 6.

21. Kemény, Joseph: *Die Stiftungen des Auslandes für die dort studierende Jugend Ungarns und Siebenbürgens.* in *Magazin für Geschichte, Literatur und alle Denk- und Mehrwürdigkeiten Siebenbürgens.* I. Bd.(1844), 1 Heft, 89.
22. Ezekre a vitákra vonatkozóan érdekes beszámoló Szilágyi Orgoványi Mihály 1768. január 10-én Bécsből küldött kérése a református Főkonzisztóriumhoz. A szöveget egész terjedelmében közöljük:

Méltóságos Grof Statuum Praesidens Ur!

Felséges Tsaszari és Apostoli Királyné Aszszonyunk

Titkos Tanáts Ura!

Méltóságos Erdélyi Reformatum Supremum Consistorium!

Az Erdély Országi minden Reformatata Ecclesiainak

Collegiuminknak fő Curator Urai s Nagy Oszlopai!

Kegyelmes jó Méltóságos Uraim s Patrónusim!

Minekutánna Excellentiáknak és hozzám igen Kegyelmes Gratzijája járult volna Accademiákra való fel jöhetősebben, ámbár tellyes igyekezetem a vala, hogy Helvetziában és nevezetesen Basiléában az Erasmianum Beneficiumra még az közelebb el mult őszén el mennek, de midőn fel érkeztem vola meg értettem, hogy az említett Helvetziai Beneficiumot a M. Országi Atyafiak, a mint egyebütt azt is el foglalták és én attól el estem. Passusomat Trajectumra vettem ki, mely míg kezemhez jött volna terhess nyavallyába estem annyira, hogy míg Egessegetem az én Kegyelmes Istenemtől meg nyerhettem, az hideg idők is bé következtek s azon Beneficiumot is feles számmal el foglalták, és így engemet a Tél itt szorítván, mint hogy a Medicina vagy on itten legg nagyobb virágzásában arra, és a Nyelveknek is jobban való meg tanulására fordítottam minden időmet; de nem oly tzállal mintha a Papi Szent Hivatalról le mondanék, hanem hogy ebben is valamely épületet vévén éjjeli és nappali tett fáradságaim után mindazoknak valakiknek szolgálattokra lehet egész készséggel szolgálhassak; nem is tzélom hogy tovább it légyek minthogy költségem sem éri, hanem tsak addig míg azon Bernai Beneficium, az mellyen most Vásárhelyről az az nagy érdemü Ifiu Kis Gergely uram vagy on, elő fordul, melly is a közelebb jövő nyáron esik meg, a hová is már az Enyedi Collegiumból kellek rend szerint menni, mellyet is én a Földnek poráig lévő mély alázatossággal instalok Excellentiáktól mint Kegyelmes Patrónusaimtól nékem adni ill alázatos okokra nézve:

elsőben: Ámbár én legg utolyára a Kolosvári Collegiumból jöttem le-
gyen is ki, mindazonáltal Tanulásomnak s Deákságomnak legg nagyobb
részét az Enyedi Collegiumban töltöttem el, még pedig a legg bajosabb
időben, mikor hat esztendő Deák korunkban következünk vala leg el-
sőben is Patronushoz, s az után Alumnumra, én tíz egész esztendeig
Deákoskodtam Enyeden még is tsak öt Esztendeig voltam Alumnus,
akkoron is extraordinarie succedaltam az Alumnumra, ebben a Colle-
giumban mindazokat a hivatalokat valamelyeket a három Enyedi Tisz-
teletes Professor Uraimék alatt kellett egy Deáknak végben vinni én
mind azokat az egy Publicus Praeceptorsagon kívül (a melly igen nagy
Beneficium gyanánt tartatik ottan, s méltán is Tarthaték mert az éppen
egy Academica promotio) el viseltem és így nekem ezen Titulus alatt
azon Kegyes Beneficium Excellentziátoktól mint gratiosus és Kegyelmes
Patronusaimtól assignáltathatik.

Másodszor: mert én az Enyedi Collegiumnak semmi ollyas nevezetes
Beneficiumával (az egy tanuláson kívül amellyért nagy haladatossággal
tarozom ahoz a Nemes Anyához koporsom be zártáig) nem élhettem,
minthogy Publicus Praeceptorságra következtem volna ekkor történt
Méltóságos L.B. Intzédi Sámuel Ur György nevezetű fia s unokája Bart-
sai Samuel Urfiak mellé a Kolosvári Collegiumban Eforusi hivatalra va-
ló általmenetelem és ott a Juratusok közzé számláltatván meg ítélik
Excellentziátok, hogy ott is igen sok beneficiumot nem vehettem mert
tsak két esztendeig Praeceptorokodhattam, azután Fogarasban adatvan
vocationom ott gyűjtöttem, amit gyűjthettem magamnak, de ot is nem
tsak magmunk hanem el erőtlendett s magok élete Táplálására igen
alkalmatlanná tétetett Öreg Szüleimről is kellett provideálnom por-
tíojokat minden esztendőben le tennem s el jövelem alkalmatosságával
nagy hátra maradással illendő provisiot írótok hagynom. Minde-
zekben pediglen tanubizonyosságom lehet édes Hazám Fogaras várossa,
melly szerént ha Excellentziátok Gratiája én hozzám járulna ezen Bene-
ficium által amazok u.m. az Enyediek ki potoltatnanak, melly iránt valo
jó akarattyokat Enyedi Tiszteletes Professor Uraimek is amennyiben ő
kegyelmek ebben a dologban be jöhetnek, reményilem töllem megvonni
nem kívánnák, igérvén magok is mind Censurám, mind feljövetelem
alkalmatosságával, nevezetesen pediglen Enyedről Kolosvarra valo me-
nésemmel a ki telhetőkben való szolgálattyokat.

Harmadszor: Mert valamint a Kolosvari Collegium részéről mostan Lej-
daban nem Kolosvari hanem Enyedi Deák vagyok, ugymint Lisznyai

Uram, úgy én is Excellentziátok kegyességéből hasonló módon a Bernai Beneficiumra botsátathatom.

Negyedszer: Annyival is inkább, hogy én olly tehetetlen és szegény állapottal vagyok, hogy ha a nevezett Beneficiumot Excellentziátok kegyességéből el nem nyerhetem magam tzéomat (a melly nem az hogy egy kett Holnapig itt fenn üllyek s annakutánna le mennyek, hanem hogy magamat ha az Isten életemnek kedvez, úgy perfeciálhassam hogy Excellentziátok ítéletek szerint is az én bujdosasomnak napjai nem haszontalan dolgokban el töltenek lenni ítéltesenek) tanulásomban el nem érhetem.

Instálok ezért mély alázatossággal Excellentzádnek és az Meltóságos Fő Consistoriumnak tekintse Excellentziátok Szent Tzélra való igyekezetemet, de abban Tökéletességre mehatésemnek lehetetlen voltát, hanem ha alázatos kérésem szerint Excellentziátok által kegyesen boldogítatom, mellyet midön alázatos bizodalommal ohajtanék és erről örvendetes Resolutioját várnám Excellentzatoknak, hogy dolgaimat továbbá a szerint rendelhessem el előre. Magamat Excellentziátok Kegyességében ajálván vagyok

Excellentzádnek és az Meltóságos Fő Consistoriumnak alázatos szolgája
Szilágyi Orgovanyi Mihály

Bets 10dik Januarii 1768.

23. Désen az Óvárban állott az a kőtorony amelynek falában helyezték el a Kiss Sámuel által lemásolt szöveget. Magyar fordítása: „Scythiai lakásából ide szállt hun jövevény Pannónia földjét és vizét hozá ide, Háromszor kiáltván: Isten legyen szabad e földet hatalmamba vennem s Deésnek nevezte e helyet Isten nevéről. 1578. Ezen emléket Fabius bíró úíttatta meg Deési Lukács Isten nyájának őrzője idejében”. (Kádár József — Tagányi Károly — Réthy László dr., *Szolnok-Dobokavármegye monográphiája*. III. Désen 1900, 81.

Névmutató

- Ábrahám — lp Bánffihunyadon — 19
Almási József — 1775-ből lp Mákón, korábban Ketesden — 20
Alsó Ferenc — birtokos nemes Kaczkón — 27
Alvinci Péter (1570 k.–1634) — lp, Bethlen Gábor bizalmasa — 6
Alvinczi Gáborné br., Teleki Kata gr. (1746–1809) — ifj. Teleki Ádám
leánya — 13, 17.
Alvincziné br. ? — 17
Andrád Dániel — sepsiszentgyörgyi polgár — 42
András Ferenc — abrudbányai lakos — 31
András József — lp Lisznyón — 39
Antos István — birtokos Mikeszászán — 12, 44
Apaffi Mihály I. (1632?–1690) — erdélyi fejdelem — 7
Apáczai Csere János (1625–1659) — a kolozsvári ref. koll. tanára — 6
Aranka György (1737–1817) — a kir. tábla ülnöke Marosvásárhelyt,
az Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaság titkára — 29
Arațs András — 1780-ban Zilahon választópolgár — 22
Ardai Pál — ref. lp 1806-ban Székelyudvarhelyen, a ref. koll. gond-
noka, tan. Marosvásárhelyt, ahol 1756-ban subscribált — 43
Asztalos Mihály — a Teleki birtok számtartója Máramarosszigeten —
25
Baczó Márton — 1797-ben a kisebb birtokos nemesek közé tartozott
Diósodon, Kusalyon, Nagydobán — 21
Bagosi István — órásmester Bagoson — 23
Bakany Bányai György — enyedi polgár — 45
Bakcsi Elek — etfalvi lakos — 42
Bakcsi István — gazdatiszt Bethlenben, 1764-ben egy hasonló nevű
diák subscribált Enyeden — 28
Bakcsi Károly — ref. lp Bikfalván — 39
Bakcsi Zsigmond — etfalvi lakos — 42
Baktsi ld. Bakcsi
Balás István — benedeki lakos — 30
Balás Márton — felsőcsernátoni lakos — 41

- Baliáné — dávai nemesasszony, feltehetően annak a Balia Sámuelnek volt a felesége, aki 1759-ben Enyeden subscribált, majd Hunyad vm jegyzője és a kir. tábla ülnöke lett — 32
- Bálint Ábrahám — főbíró Fejérvizen — 34
- Bálint Pál — brádi lakos — 32
- Bálint Sámuel — birtokos Oláhbrettyén — 34
- Baló Ádám — 1784-ben Enyeden subscribált, 1793-ban Fogaras vidék aljegyzője, majd főjegyző lett — 37
- Baló Ferenc — tanító Pákén — 40
- Baló Ferenc — ref. lp Páván, 1765-ben Enyeden subscribált — 40
- Balog Ferenc — főbíró Szászczegén, 1809-ben 13 jobbágytelek birtokosa — 28
- Balog György — Kolozsváron főrangúak társaságában — 17
- Balog György — főbíró Désen — 27
- Balog Mózes — ribiczei lakos — 32
- Balog ? — ref. lap Pestényben — 33
- Bán ? — ref. lp Kristyoron, egy bizonyos Bán István 1779-ben Enyeden subscribált — 31
- Bánffi Elek br. (1735–1824) — birtokos Bánfihunyadon — 19
- Bánffi Ferenc br. — birtokos Karácsonfalván — 37
- Bánffi György br. (1739–1805) — alezredes, Kraszna és Doboka vm főispáni adminisztrátora — 18, 19
- Bánffi János br. — birtokos Berecztelkén — 29
- Bánffi László br. — 17
- Bánffi Pálné — 19
- Bánffi Sándorné gr., Kemény Ágnes br. — 17, 19
- Bányai ld. Szabó
- Bányai István — dési lakos — 27
- Bányai Sándor — szilágynagyfalusi lakos — 23
- Barcsai Ábrahám — birtokos Marossolymoson — 32
- Barcsai László — birtokos Piskin — 35
- Barta Andrásné — nagyborosnyói lakos — 39
- Barta Ágnes — nagyborosnyói lakos — 39
- Barta Ferenc — abrudbányai lakos — 31
- Barta József, id. és ifj. — nagyborosnyói lakosok — 39
- Barta László — ref. lp Marosszentkirályon — 36

- Barta Mihály — ref. lp Brádon — 31
- Barta Sándor — nagyborosnyói lakos — 39
- Bartha Miklós — tanár Szászvároson 1789-ben — 36
- Bartókné özv. — ref. lp özvegyé Felsőbányán — 26
- Bati Sámuel — felsőbányai lakos — 26
- Benedek József — tanító Zilahon — 22
- Benedek József — gazdatiszt Benczencen — 36
- Benedek Mihály — pókafalvi lakos — 37
- Benedek Mózes — fogarasi lakos — 38
- Benedek Sámuel — ref. lp Búzásbocsárdon — 37
- Benkő Ferenc (1745–1816) — 1790-től a természetrajz tanára Enyeden
— 44
- Berei Elek — a krasznai ref. egyh. gondnoka — 22
- Berei László — kisbirtokos nemes Krasznán, 1805-ben Kraszna vm nemesi ülnöke — 22
- Berei Pál — kisbirtokos nemes Krasznán — 22
- Berekszászi Zsigmond — abrudbányai lakos — 31
- Bernádi György — felsőbányai lakos — 26
- K. Bertalan János — kézdivásárhelyi lakos — 41
- Besenyei István — borosbocsárdi lakos — 30
- Bethlen Ádámné gr., Gyulay Katalin gr. (1760–1844) — 17
- Bethlen Dániel gr. (1757–1822) — a széki ref. egyházmegye főgondnoka
— 28
- Bethlen Farkas gr. (1749–1823) — 1780-tól a kir. tábla ülnöke, az erdélyi színjátászás pártfogója — 29
- Bethlen Ferenc gr. (1762–1812) — 1792-től kamarás, a kolozsvári ref. egyházmegye és a koll. főgondnoka — 21, 28
- Bethlen Gábor (1580–1629) — erdélyi fejedelem — 6, 7
- Bethlen Gergely gr. (1760–1816) — guberniumi főtanácsos, az enyedi ref. koll. főgondnoka — 13, 17
- Bethlen Gergelyné gr. — 17
- Bethlen Lajosné gr., Bethlen Mária gr. (?–1839) — 17
- Bethlen László gr. (1751–1814) — kir. tanácsos, 1804-ben Hunyad vm adminisztrátora, 1807-ben főispán — 17, 36
- Bethlen Sámuel gr. (?–1815) — 17, 21

Bethlendi János — Zilahon ref. lp 1788. szept. 27-től, majd esp. —
22

Bihari János — 1794-ben guberniumi tisztviselő — 18

Bíró Anna — birtokos nemes Magyarbikalon — 20

Bíró József — tanító Szilágycsehen — 21

Bíró Zsigmondné — birtokos nemes Magyarbikalon — 20

Bitai Péter — ref. lp Szárazajtán, esperes — 42

Bodola János (1754–1836) — tanár Enyeden 1787-től, 1815-től erdélyi
ref. püspök — 44

Bodoni Imreh — a ref. egyház gondnoka Bodokon — 43

Bodrogközi (István?) — fogarasi nemes, 1776-ban Enyeden subscribált
— 38

Boér Péter — dézsmás Fogarason — 37

Bogátiné — vizaknai lakos — 37

Bogdány Abner — dévai ügyvéd, 1752-ben Enyeden subscribált, kan-
cellista — 32

Bogdány Mózes — rektor Nagybaczonban, 1793-ban Enyeden subscri-
bált, Nagybányáról származott — 42

Bonyhai István — szászvárosi lakos — 36

Borbély Péter — kolozsvári lakos — 18

Borosnyai Lukács György (?–1801) — ref. lp Marosvásárhelyt az ispo-
tályban — 29

Borosnyai Lukács Simon (1731–1802) — ref. lp Marosvásárhelyt 1762-
től, 1774-ben generális nótárius — 29

Borsai György — abrudbányai lakos — 31

Borsai Nagy István — 1746-ban Udvarhelyszék alkirálybírája, a ref.
koll. algondnoka, 1806-ban a böződi járás kapitánya — 43

Borsos János — ref. lp Enyeden 1794 és 1797 között, ahonnan Szász-
városra távozott — 44

Borsos Mózes — abrudbányai lakos, 1781-ben subscribált Enyeden —
31

Borza Dániel — benedeki lakos — 30

Botházi József — ügyvéd Fogarason — 37

Böloni Ferenc — kisbirtokos nemes Ákoson, 1805-ben adómentes, lóval
szolgál, 1800–1805 között helyettes —, 1805–1810 között rendes
szolgabíró — 24

- Bölöni Gáspár — 1793 és 1805 között szolgabíró Középszolnok vármegyében — 24
- Bölöni József — 1776–1793 között szolgabíró, 1800–1805 között alispán Középszolnok vármegyében — 24
- Brádi Jánosné — birtokos nemes Brádon — 31
- Brádi József — birtokos nemes Brádon — 31
- Brádi Sándorné — birtokos nemes Brádon — 31
- Brúz Ferenc — szászvárosi lakos, 1787-ben Enyeden subscribált, kancellista lett — 36
- Butsi János — szolgabíró Hunyad vármegyében — 33
- Butsi Mihály — városi hadnagy Fogarascn — 38
- Butsi Miklós — fogarasi lakos — 38
- Butsi Tamás — fogarasi lakos — 38
- Büdöskúti ? — zabolai lakos — 40
- Csapi György — batizi lakos — 25
- Csatári ? — földmérnök Máramarosszigeten — 25
- Csató ? — marosnagylaki lakos — 30
- Csáki ? — sztrigyszentgyörgyi lakos — 35
- Cseh András — alsócsernátoni lakos — 41
- Cseh Imre — alsócsernátoni lakos — 41
- Cseh Manassé — alsócsernátoni lakos — 41
- Csejka József — abrudbányai lakos — 31
- Cserényi Dániel — birtokos nemes Doboka vármegyében, 1766-ban subscribált Marosvásárhelyen — 28
- Cserényi István — birtokos nemes Doboka vármegyében — 28
- Csernátoni János — ügyvéd Körösbányán, 1789-ben Enyeden subscribált — 32
- Csia József — lisznyói lakos, 1784-ben egy hasonló nevű subscribált Udvarhelyen — 39
- Csiszér ? — ref. lp Zágónban, egyházmegyei jegyző — 40
- Csóka Ábrahám — vajdahunyadi lakos — 33
- Csomos Mihály — kisbirtokos nemes Kisdobán — 21
- Csongrádi ? — farkadini lakos — 33
- Csontos Sándor — kisbirtokos nemes Ákoson, 1805-ben lóval szolgált — 24

- Csulai Jánosné — csulai lakos — 33
 K. Csut Ferenc — illyefalvi lakos — 38
 K. Csut György — illyefalvi lakos — 38
- Daczó János — nemes ifjú Sepsiszentgyörgyön — 42
 Damo Ferenc — lisznyói lakos — 39
 Daniel deák — kovásznai lakos — 40
 Daniel Istvánné br., Mikes Anna gr. (1736–1817) — 17
 Dávid Sámuel — kolozsvári szabó — 46
 Deáki János — ref. lp Magyarigenben, 1787–1797 között esperes — 30
 Deáki Sámuel — ügyvéd Széken — 27
 Deáki Sámuel — ? — 18
 Deési István — ref. lp Magyargyerőmonostoron — 18
 Deési Lukács — 47
 Dési ? — vízaknai lakos — 37
 Détsei ? — a ref. egyház gondnoka Nagybányán — 26
 Dinyésiné — nagybaczoni lakos — 42
 Diószegi András — abrudbányai lakos — 31
 Dobai István — kisbirtokos nemes Kisdobán — 21
 Dobainé — birtokos nemes Csekelakán — 29
 Dobrai István — rápolti lakos — 35
 Dombháti János — felsőbányai lakos — 26
 Dombháti József — felsőbányai lakos — 26
 Dombi János — ref. lp Szilágycsehen — 21
 Domokos József — cigányi lakos — 22
 Dosa ? — gazdatiszt Magyarorbón — 30
 Duló István — ref. lp 1793–1823 között Diósodon — 21
- Enyedi Mihály — a fogarasi ref. egyház gondnoka — 37
 Enyedi Sámuel — alkapitány Fogarason — 38
 Eperjesi Zsigmond — birtokos nemes Mikeszászán — 44
 Erdei ? — ref. lp Szucságon — 19
 Erdei József — uradalmi udvarbíró Tasnádon — 24
 Erdei Sámuel — ref. lp Désen — 27
 Erdei ld. Erdélyi

- Erdélyi Sámuel — 1788-ban ref. lp Bethlenben, majd esperes 1826-ig — 28
- Égető ? — tanító Felsőcsernátonban — 41
- Éltető Mihály — 1780-ban választópolgár Zilahon, 1811–1822 között esküdt — 22
- Éltető Péter — zilahi polgár — 22
- Fábián László — ref. lp Sárdon, 1810–1812 között esperes — 30
- Fabius — dési bíró — 47
- Farkas János — szolgabíró Hunyad vármegyében — 34
- Farkas Pál — alsócsernátoni lakos — 41
- Farnas Mihály — polgár Zilahon — 22
- Fartzádi Benjámín — magyarigeni lakos, 1788-ban egy hasonló nevű diák subscribált Enyeden és utóbb rektor lett Egeresen — 30
- Fegyverneki György — ref. lp Benedeken, 1777-ben Enyeden subscribált, rektor volt Szövérdén — 30
- Fejér József — hadnagy Máramarosszigeten — 25
- Fejérvári György — sajoszentandrászi lakos — 28
- Fekete Éσαιás — gyulafehérvári polgár — 36
- Fekete József — borbély Fogarason — 37
- Fekete László — kisbirtokos nemes Szakácsiban — 24
- Fekete Sámuel — birtokos nemes Sajóudvarhelyen — 28
- Félegyházi — batizi lakos — 25
- Ferenczi ld. Ferentzi
- Ferenczi Ferenc — ref. lp Kézdivásárhelyen, 1809-ben esperes — 41
- Ferentzi István — középlaki lakos — 20
- Ferentzi József — ref. lp Kaczkón — 26
- Ferentzi Sámuel — középlaki lakos — 20
- Fetés Antal — ref. lp 1796-tól Szilágyszentkirályon, ahova Göröcsönből érkezett, utóbb 1802–1814 között nagyomi lp 1788-ban Udvarhelyen subscribált, Ikafalváról származott — 21
- Fodor István — máramarosszigeti lakos — 25
- Fodor József — szolgabíró Kraszna vármegyében 1797-ben, 1800–1801-ben — 23
- Fogarasi István — ref. lp Nagyalmásán 1782-ben — 20

- Fogarasi János — ref. lp Bögözben, 1793-ban Enyeden subscribált, Szitáskeresztúrról származott — 43
- Fogarasi Sámuel (1770–1830) — ref. lp, a küküllői egyházmegye esperese, emlékiró — 10
- Fogarasi ? — ref. lp Széplakon — 28
- Fogarasi ? — birtokos Marosnagylakon — 30
- Fosztó Benjámín — ref. lp Désaknán 1776-tól, 1796–1817 között esperes — 27
- Földváriné gr. — birtokos Nagydán — 28
- Froniusné — birtokos Tövisen — 36
-
- Gábos Ferenc — abrudbányai lakos — 31
- Gál István — dálnoki lakos — 42
- Gál István — birtokos Dellőapátiban — 27
- Gál Sámuel — 1805-ben adómentes, lóval szolgáló nemes Ákoson, 1796–1813 között assessor, 1802–1805 között szolgabíró Középszolnok vármegyében — 24
- Gálfi István — mikeszázszai lakos — 44
- Gálfi Pál — a ref. egyház gondnoka Brádon — 31
- Garda József — Középszolnok vármegye prokurátora — 21
- Gáti István — ref. lp Huszton, majd Máramarosszigeten, 1800–1807 között esperes — 25
- Gecse Benjámín — az 1770-es évektől ügyvéd Déván, 1753-ban Enyeden subscribált — 32
- Gergely Zsigmond — birtokos Gyerőszentkirályon — 19
- Gergots Elek — farkadini lakos — 33
- Gillyén Dániel — vajdahunyadi lakos — 33
- Goro Miklós — ügyvéd Marossolymoson, 1786-ban Enyeden subscribált, Agyagfalváról származott — 32
- Gotzmann ? — abrudbányai lakos — 31
- Gratza ? — gazdatiszt Maroscapon — 29
- Gulya László — abrudbányai lakos — 31
- Gyárfás Pál — kisbirtokos nemes Diósodon, Kisdobán, Magyarboksán, Vártelkén — 21
- Gyarmati Ádám — ref. lp Drágon — 21
- Gyarmati Sándor — adószedő Magyarbikalon — 20

- Gyitvai ? — ref. lp Sajókeresztúron — 28
- Gyöngyösi ? — ref. lp Magyarvalkón — 18
- Győrfi ? — birtokos nemes Losádon — 35
- Györgybíró István — ref. lp Oltszemen — 42
- Gyulai ? — gazdatiszt Bályokon — 24
- Gyulai András — kisbirtokos nemes Krasznán, 1808-ban négy jobbágytelek birtokosa — 22
- Gyulainé — birtokos Somboron — 20
- Gyulay Ferencné gr., Kocsáncsi Zsuzsanna (?–1826) — 11
- Gyulay István gr., Gyulay József kövári kapitány fia — 17, 32
- Gyulay József gr. (1719–1799) — Kövárvidék főkapitánya — 21
- Gyulay Lajos gr. (1800–1869) — a reformkori Erdély ismert alakja, naplóíró — 11
- Gyulay Sámuel gr. (1723–1802) — generális, a hétéves háború hadvezére — 36
- Haller Zsigmondné gr. — birtokos Fejéregyházán — 44
- Haller gr. — 29
- Hamar ? — fogarasi lakos — 37
- Hanatsko Zsigmond — abrudbányai lakos — 31
- Hari ? — ref. lp Sárosberkeszen — 26
- Hari Péter (1762–1828) — tanár Máramarosszigeten 1784-től, 1788-ban igazgató, az iskola újjászervezője — 25
- Harkányi Miklós — előbb káplán, 1790-től ref. lp Tordán 1832-ig — 45
- Hatfaludi József — főbíró, birtokos nemes Hidalmáson — 20
- Hatvani József — máramarosszigeti lakos — 25
- Herczeg ld. Hertzeg
- Herepei Ádám (1756–1814) — 1790-től tanár Enyeden — 44
- Herepei János — ref. lp Vízaknán — 37
- Herepei János — történész — 8
- Herepei Károly (1802–1871) — ref. lp Kolozsváron, majd Enyeden a Magyar Tudományos Akadémia tagja — 11
- Herepei László — tanár Szászvároson, 1783-ban Enyeden subscribált — 36
- Hernya Máténé — oláhbrettyei lakos — 34

Hertzeg István — birtokos nemes Losádon, 1786-ban hasonló nevű diák
subscribált Enyeden — 35

Hertzeg Pál — birtokos Kitiden — 35

Horváth András — birtokos nemes Ákoson — 24

Horvát Ádám — borosbocsárdi lakos — 30

Horváth Dániel — folti lakos — 35

Horvát Mátyás — orvos Székelyudvarhelyen — 43

Horvátné — kovásznai lakos — 40

Horvátrné — zabolai lakos — 40

Huszár Dániel — enyedi diák, Kiss Sámuellel készült peregrinációra —
10, 17

Imreh Dániel — etfalvi lakos — 42

Imreh Elek — etfalvi lakos — 42

Intze György — lisznyói lakos — 39

Intze István — ref. lp Vécsen 1793-tól — 29

Intze József (Ballon) — ref. lp Etfalván, 1793-ban Enyeden subscribált,
Kálnokról származott — 42

Intze József — uzoni lakos — 39

Intze Márton — ref. lp Hídalmáson — 20

Intze Márton — benedeki lakos — 30

Intze Mihály — ref. lp Illyefalván, 1747-ben esperes — 38

Intze Sámuel — orgonista Székelyudvarhelyen, 1784-ben Marosvásár-
helyen subscribált — 43

Intze Sámuel — uzoni lakos — 38

Intze ? — ref. lp Alsócsernátonban — 41

Intze — esperes Illyefalván — 38

Intzédi György br. — gorbói nemes — 19

Isáki Imre — zoványi lakos — 23

Jakab Dániel — 1797-ben kisbirtokos nemes Czigányiban — 22

Jakabházi ? — gazdatiszt Bánfihunyadon — 19

Jániné — kapitány felesége Alsócsernátonban — 41

Jánki ? — uzoni lakos — 38

Jánosi Péter — ref. lp Széken 1789-től — 27

K. Jantsó Bálint — kézdivásárhelyi lakos — 41

- K. Jantso Kelemen — kézdivásárhelyi lakos, 1758-ban hasonnevű diák
subscribált Enyeden — 41
- Jantsó Sámuel — ref. lp Dálnokon — 42
- Jesentzki Sándor — gyulafehérvári lakos, 1779-ben Enyeden subscribált
— 36
- Josa Pál — szilágynagyfalusi lakos — 23
- Jósika József br. — birtokos Rápolton — 35
- József deák — kovásznai lakos — 40
-
- Kabos Sándorné — birtokos Magyargyerőmonostoron — 18
- Kabos Sándorné — a szolgabíró felesége Magyargyerőmonostoron —
18
- Kajo ? — lecsméri lakos — 23
- Kállay N. József — ref. lp Zoványban 1796–1805 között, majd Ballán
lp, nemes — 23
- Kárai Sándor — gazdatiszt Nalácson — 34
- Karankai Péterné — székelyudvarhelyi lakos — 43
- Karátsoni Sámuel — székelyudvarhelyi lakos — 43
- Kassai (Sámuel) — ref. lp Székelyudvarhelyen, 1802–1812 között espe-
res — 43
- Katona József — pókafalvi lakos — 37
- Katona Mihály — ref. lp Técsőn, 1807-től esperes — 25
- Katona Mihály — sárosberkeszi főkapitány — 26
- Kazinczy Ferenc — költő — 9
- Keczeli Istvánné — birtokos nemes Türebén — 19
- Kele ? — csizmadia céhmester Zilahon — 22
- Kemény László br. — birtokos Szlatinán — 25
- Kemény Miklósné gr., Wass Krisztina gr. (1726–1804) — 17
- Kemény Sámuel br. (?–1817) — Belsőszolnok és Doboka, majd Torda
vármegye főispánja — 17
- Kemény Simon br. — Marosvécs birtokosa, Bolyai Farkas pártfogója
— 29
- Kemény br. — birtokos Czintoson — 29
- Kendeffi Elekné gr., Bethlen Krisztina gr. (1744–1807) — 17
- Kendeffi János gr. — 18, 34
- Kendeffi Jánosné gr., Teleki Polixenia gr. (?–1797) — 13, 17

- Kendeffi József gr. — 32, 34
 Kendeffi Miklós gr. — birtokos Marosszentkirályon — 36
 Kendeffiné — szászvárosi lakos — 36
 Kenderesi Józsefné — birtokos nemes Oláhbrettyén — 34
 Kenderesi Mihály (1758–1824) — guberniumi titkár, majd tanácsos, a tudományok, művészetek pártfogója — 17
 Kenderesi Zsigmond — szálláspataki lakos — 34
 Kerekes Pál — Bethfalván birtokos 1806-ban, 1768–1782 között a székelyudvarhelyi ref. koll. algondnoka — 44
 Kerekes ? — ref. lp Borosbocsárdon — 30
 Keresztes Máténé — Keresztes Máté (1727–1795) püspök, kovásznai ref. lp felesége — 41
 Keresztes ? — ref. lp Zalatnán — 30
 Keszler ? — székelyudvarhelyi lakos — 43
 Kintses János — birtokos nemes Szilágyszentkirályon, 1805-ben lóval szolgál — 21
 Kintses János — szilágyszentkirályi lakos — 21
 Kintses János — szilágynagyfalusi származású, 1788-ban Enyeden subscriált, majd Sepsiszentgyörgyön tanító és orgonista — 42
 K. Kis Dánielné — papolczi lakos — 40
 K. Kis György — papolczi lakos — 40
 Kis Ferenc — zilahi polgár — 22
 Kis Gergely testvére — székelykeresztúri lakos — 44
 Kis János (1770–1848) — a dunántúli evangélikus egyházkerület superintendense — 9
 Kis János — uradalmi tisztviselő Tasnádon — 24
 Kis Lajos — zilahi polgár — 22
 Kis Mihály — ref. lp Nagybányán, majd Apán, 1806-tól esperes — 26
 Kis Mihály — gazdatiszt Bánfihunyadon — 19
 Kis Pál Ferenc — uzoni lakos — 38
 Kis Zsigmond — örményszékesi lakos — 44
 Kiszely András — zentelki lakos — 19
 Klintsinné — gyulafehérvári lakos — 36
 Kocsis Mózes — krasznai lakos — 22
 Kocsis Sámuel — ref. lp Sepsiszentgyörgyön — 42
 Kolosné — máramarosszigeti lakos — 25

- Kolosvári Pál — gazdatiszt Czegén — 27
 Kolosvári Sámuel — ref. lp Rápolton — 35
 Kolosvári ? — ref. lp Gyaluban — 18
 Koltsár József — gyulafehérvári lakos — 36
 Komáromi Lajos — szolgabíró Alsófehér vármegyében, 1789-ben Enyeden subscribált — 30
 Konyadi ld. Konyári
 Konyári Kenéz Samu és Mihály — dési nemes emberek 1804-ben — 27
 Kosa András — dési lakos — 27
 Korda Sándorné — birtokos nemes Hídalmáson — 20
 Korda Zsigmond — birtokos nemes Hídalmáson — 20
 Kotsis ld. Kocsis
 Kovács András — ref. lp Nagybaczonban — 42
 Kovács József (1732–1795) 1763-ban Székelyudvarhelyen, 1767-től Enyeden tanár — 44
 Kovács József — szászvárosi lakos — 36
 Kovács Kristóf — ref. lp Papolczon — 40
 Kovács Márton — gazdatiszt Szilágynagyfaluban — 23
 Kovács Mihály — előbb ref. lp Benczencen, 1787-ben tanár Szászvároson — 35
 Kovács ? — gazdatiszt Alamoron — 37
 Kovásznai Kovács István — 1776–1816 között ref. lp Szilágysomlyón, 1788-ban szentszéki bíró — 23
 Kováts Mihály — 1790-től ref. lp Szilágynagyfaluban, meghalt Kémeren 1806-ban — 23
 K. Kováts Zsigmond — uzoni lakos — 38
 Kováts ld. Kovács
 Kozma Ferenc — ref. lp Pettyénben — 24
 Kozma János — kovácmester Felsőbányán — 12, 26
 Kozolai Ádám — dévai lakos — 32
 Kozolai János — dévai lakos — 32
 Kozolai Lajos — dévai lakos — 32
 Kölönte Benjámín — 45
 K. Kölönte István — felsőcsernátoni lakos — 41
 K. Kölönte Jánosné — felsőcsernátoni lakos — 41
 Kökösi ? — Kézdivásárhelyi lakos — 41

Köpeczi Bodosi Sámuel — 11
Kövér Mihály — étfalvi lakos, Mózes apja — 42
Kövér Mózes — étfalváról származik, 1795-ben subscribált Enyeden,
Egerbegyen lett rektor — 42
Krassai Mihály — őrnagy Felsőbányán — 26
Kristyori Mihály — birtokos nemes Kristyorban — 31
Kún Farkas gr. — birtokos Algyógyon — 36
Kún Sámuel gr. — birtokos Poklisán — 34
K. Kuti Benjámín — uzoni lakos — 38

Lakatos József — homoródszentpáli, az alsóbb osztályokat Enyeden
végezte — 43
Laskai Ferenc — zilahi polgár — 22
László Márton — gazdatiszt Drágon — 21
Lázár Mihály — dálnoki lakos — 42
Lengyel István — ref. lp Apanagyfaluban 1786–1801 között — 28
Lengyel László — ref. lp Oláhbrettyén — 34
Lészai György — Doboka vármegyében alispán 1773–1780 között — 17
Lippai József — abrudbányai lakos — 31
Lovász ld. Nánási
Lukácsfi ld. Lukátsfi
Lukáts István — nemes ifjú Densuson — 33
Lukátsfi István — királybíró Udvarhelyszékben — 43
Lukátsfi László — alkirálybíró Udvarhelyszékben, az udvarhelyi ref.
koll. algondnoka — 43

Magos Pál — sajókeresztúri lakos — 28
Magyari Ferenc — szolgabíró Máramaros vármegyében — 26
Majthényi József — Désen a Borsos utcában volt telke 1799-ben — 27
Makkai ? — ref. lp Borbátvizen — 34
Makrai Sámuel — dévai nemes ifjú — 32
Málnási (Mánási) Benjámín — ref. lp Bagoson 1794-től — 23
Málnási Sámuel — ref. lp 1783–1825. nov. 4. között Krasznán — 22
Mara Lőrinc — 1790-ben guberniumi tisztviselő, 1815-ben kir. táblai
ülnök — 18

- Marosvásárhelyi Szöcs Mihály — kolozsvári és gyulafehérvári diák a XVII. században — 8
- Matoltsi Pál — fogarasi lakos — 37
- Mauksch Tóbiás (1727–1802) — gyógyszerész Kolozsváron — 18
- Megyesi István — magyarrégeni lakos — 29
- Megyesi József — magyarrégeni lakos — 29
- Mihályi Mihály — bögözi származású, 1786–1833 között ref. lp Désen, 1817-től esperes — 27
- Mihály István — bikfalvai lakos — 39
- Mikes Zsigmondné gr. — birtokos Zabolán — 40
- Miklósi Sámuel — ref. lp Bodokon — 43
- Mikó András — gazdatiszt Nagydán — 28
- Mikó Imre gr. (1805–1876) — erdélyi kincstárnok, belső titkos tanácsos, 1867-ben közlekedési miniszter, az enyedi koll. és az erdélyi ref. egyházkerület főgondnoka, az Erdélyi Múzeum Egyesület alapítója — 10
- Mikó Miklósné gr., Bethlen Klára gr. — 28
- Mirtse ? — gazdatiszt Tustyán — 33
- Miske József — birtokos Tustyán — 33
- Miskoltzi (Ferenc) — tanító Kézdivásárhelyen, 1774-ben subscribált Enyeden — 41
- Misztótfalusi Kis Miklós (1650–1702) — a XVII. századi Erdély neves nyomdásza, írója — 8
- Mohai Mózes — abrudbányai lakos, 1754-ben Enyeden subscribált — 31
- Mohátsi Lajos — brádi lakos — 31
- Molnár Imre — ref. lp Algyógyon — 36
- Molnár József — magyarrégeni lakos — 29
- Moritz István — gazdatiszt Nagyilondán — 26
- Mósa József — 1792-ben Dés város hadnagya, a Borsos utcában volt telke 1799-ben — 27
- Mühellyes János — abrudbányai lakos, 1783-ban Enyeden subscribált — 31
- Nádudvari ? — fazekas céhmester Zilahon — 22
- Nagy I. Borsai

- Nagy Ádám — kézdivásárhelyi lakos — 41
 Nagy Dániel — kézdivásárhelyi lakos — 41
 Nagy György — ref. lp Somboron — 20
 Nagy János — szászvárosi, 1763-ban subscribált Enyeden, utóbb királybíró lett — 36
 Nagy János — illyefalvi lakos — 38
 Nagy János — brassói lakos — 38
 Nagy József — klopotivai lakos — 33
 Nagy Sámuel — nagybányai lakos — 26
 Nagy Sándor — szilágyszegi lakos — 21
 Nagy Zsigmond — szolgabíró, birtokos Rátonyban — 23
 Nagy Zsigmond — abrudbányai lakos — 31
 Nalácsi András — birtokos Pestényben — 33
 Nalácsi Boldizsár — birtokos Pestényben — 33
 Nalácsi József br. — birtokos Nalácson — 34
 Nalácsi László — birtokos Kitiden — 35
 Nalácziné ? br. — birtokos Bábolnán — 35
 Nánási Ábrahám — ref. lp Máramarosszigeten, tanár, majd esperes 1782–1798 között — 25
 Nánási Lovász István (1750?–1802) — ref. lp Huszton 1787-től, 1800-ban egyházmegyei jegyző, kis könyvet írt a németalföldi peregrinációról — 25
 Nemegeyi János — tanár az enyedi kollégiumban — 44
 Nemes Gábor — szolgabíró Hunyad vármegyében, birtokos Ribiczen — 32
 Nemes Lászlóné — brádi lakos — 32
 Nyíró József — adószedő Nagybányán — 26

 K. Olosz Gábor — kovásznai lakos — 40
 Orbán Péter — ref. lp Fogarason, 1784-ben Enyeden subscribált — 37
 Orbán Péter — 1800-ban Kraszna vármegyében alszolgabíró, 1800–1806 között főszolgabíró — 23

 Pák András — abrudbányai lakos — 31
 K. Pál Jakab — felsőcernátoni lakos — 41
 Pál László — a zabolai ref. lp fia — 40

- Pál Mihály — ref. lp Zabolán — 40
- Pálfı Dénes — ref. lp Nagyalambfalván — 43
- Pap János — fogarasi lakos — 38
- Pápai István — ref. lp Szebenben, 1778-ban Enyeden subscribált — 37
- Papoltzi ? — vízaknai lakos — 37
- Pataki (Ferenc?) — zilahi választópolgár 1780-ban — 22
- Pataki István — ref. lp Magyarbikalon — 20
- Pataki József — sajszentandrásı lakos — 28
- Pataki László — magyarigeni lakos — 30
- Pataki László — a székelykeresztúri járás másodhadnagya 1806-ban — 44
- Pataki Sámuel (1765–1824) — orvos, 1794-ben Kolozs vármegye, 1812-ben Erdély fıorvosa — 18
- (Pávai István) — ref. lp 1809-ig Ákoson — 24
- Pelei Mihály — kisbirtokos nemes 1797-ben Czigányiban, 1803–1806 között nemesi ülnök Középszolnok vármegyében — 22
- Pergő Márton — fogarasi lakos — 38
- Pethe Barabás — illyefalvi lakos — 38
- Pethe Lukács — illyefalvi lakos — 38
- Petri Ádám — ref. lp Illyefalván, 1834-ben esperes — 38
- Pécsi László — a ref. egyház gondnoka Zentelkén — 19
- Péter Antal — lp. Kisborosnyón — 39
- Pétsi (Ferenc) — ref. káplán Magyarigenben, 1792-ben Enyeden subscribált, rektor lett Abrudbányán — 30
- Pogány Ferenc — adószedő Klopotiván — 33
- Pogány Gáspár — birtokos Klopotiván — 33
- Pogány Lajosné — birtokos nemes Máramarosszigeten — 25
- Pogány Máté — birtokos Klopotiván, 1762-ben Enyeden subscribált — 33
- Pogány Sámuelné — birtokos Klopotiván — 33
- Polgári István — zilahi polgár — 22
- Polgári Márton — ref. lp Zilahon 1792. aug. 29-tól, meghalt ugyanott mint prosenior 1830. aug. 7-én — 22
- Polgári Mihály — debreceni diák — 10
- Ponori ? — dévai lakos — 32
- Pusztai Ádám — középlaki lakos — 20

Pütkösti József — uzoni lakos — 39

Pütkösti Lajos — uzoni lakos — 39

Radák Ádám br. — birtokos Somboron — 20

Radák Ádámné br. — birtokos Komlódon — 29

Rákosi György — ref. lp Magyarrégenben 1794-től, Aldobolyról származott és 1780-ban Enyeden subscribált — 29

Rákosi Mihály — felsőcsernátoni lakos — 41

Rausch Toscan — kapitány Déván — 32

Récei Zsigmond — uradalmi tiszt Szarvodon — 24

Remetei ? — ref. lp Szathmárnémetiben — 25

Réti József — ref. lp Zsibón 1781-től, 1788-ban székbíró, 1814-ben jegyző, 1817-ben esperes, amikor meghalt — 21

Rétyi Mihályné — pávai lakos — 40

Rhédei Ádám gr. (1768–1849) — Doboka vm főispánja, 1835-ben a kir. tábla elnöke — 17

Rhédei Mihályné gr., Bánffi Teréz (1740–1807) — 17

Ribiczei Ádám — birtokos nemes Farakdinon — 33

Ribiczei János — birtokos nemes Brádon — 31

Ribiczei Mária — birtokos nemes Brádon — 31

Ribitzei ld. Ribiczei

Rosnyai (István) (?–1827) — guberniumi titkár — 17

Sajdi ld. Sajgi

Sajgi György — egyházi nemes Szarvodon, 1805-ben 40 éves — 24

Sáji ld. Sályi

Sala ? — ref. lp Déván — 32

Sályi Mihály — ref. lp Felsőbányán, 1806–1806 között esperes — 26

Sándor János — ref. lp Egerpatakon — 39

Sándor József — décsfalvi lakos — 43

Sárkány József — jegyző Máramarosszigeten — 25

Sarmasági ? — nagybányai lakos — 26

Sárpataki ? — fogarasi lakos — 38

Schilling Boldizsár — tordai polgár fia — 45

Schilling Fridrich — tordai polgár — 45

Sebes ld. Zilahi

- Sebes Ferenc id. és ifj. — zilahi polgárok — 22
 Sebesi György — borbátvizi lakos — 34
 Serestély ? — ref. lp Kitiden — 35
 Séra István — illyefalvi lakos — 38
 Sinka ? — alpestesi lakos — 32
 Sófalusi István — a ref. egyház gondnoka Técsőn — 25
 Sófalvi István — utódai 1820-ban három nemesi telek birtokosai Désen
 — 27
 Sófalvi Péter — abrudbányai lakos — 31
 Soldos Id. Zsoldos
 Somboroki Elek — birtokos nemes Somboron — 20
 Sombori Farkas — birtokos nemes Somboron — 20
 Sombori László, marosvásárhelyi — 1771-ben Enyeden subscribált,
 ügyvéd lett Hunyad vármegyében, 1790-ben Zaránd, 1794-ben
 Hunyad vm országgyűlési követe — 35
 Sós Ferenc — számtartó Zentelkén — 19
 Sos István — ref. lp Nagykapuson — 18
 Szabó András — dálnoki lakos — 42
 K. Szabó István — kisborosnyói lakos — 39
 Szabó János — ref. lp Maroscsapón — 29
 Szabó János — orgonista Magyarigenben — 30
 Szabó József, zalányi — ref. lp Enyeden 1791-től, meghalt 1812-ben —
 44
 K. Szabó György — uzoni lakos — 39
 Szabó Mihály — enyedi diák — 45
 Szabó Mihályné — bikfalvi lakos — 39
 Szabó Pál — ref. lp Abrudbányán, 1769-ben subscribált Enyeden —
 31
 Szabó (Bányai) Sámuel — kézdivásárhelyi lakos — 42
 Szakáts György — zilahi polgár — 22
 Szakáts Mihály — asztalos Székelyudvarhelyen — 43
 Szaniszló János — felsőcernátoni lakos — 41
 Szarka (Sámuel) — szilágyszentkirályi nemes, 1805-ben lóval szolgált,
 1800–1819 között alszolgabíró Középszolnok vármegyében — 21
 Szarvadi Farkas — birtokos Szucságon — 19
 Szarvai János — birtokos Szucságon — 19

- Szász Ferenc — ref. lp Marosnagyakon — 30
- Szász János — vizaknai királybíró — 37
- Szász József — kovásznai lakos — 40
- Szathmári Ferenc — ref. lp Tasnádon 1794–1798 között — 24
- Szathmári Sámuel — ref. lp Felsőcsernátonban, 1771-ben Enyeden
subscribált Gabriel Szathmári, aki utóbb felsőcsernátoni lp és rek-
tor lett — 41
- Szathmári Zsigmond — kolozsvári bíró — 17
- Szegedi (József) — vizaknai származású, 1792-ben Enyeden subscri-
bált, Szászvárosszék physicus lett — 37
- Szegedi László — szolgabíró Kraszna vármegyében 1800-ban — 23
- Székely János — gazdatiszt Bánfihunyadon — 19
- Székely József — nemes Székelykeresztúron — 44
- Szendrei János testvére — 42
- Szentes ? — zilahi polgár — 22
- Szent Iványi Pál — szilágynagyfalusi lakos — 23
- Szentspáli Elek — a kir. tábla ítélőmestere — 29
- Szentspáli István — a gyulafehérvári ref. egyház gondnoka — 36
- Szentspéri József — abrudbányai lakos — 31
- Szigeti Gyula Sámuel (1728–1804) — ref. káplán, majd lp 1764-től
Szászvároson — 35
- Szikszai Dániel — 1808-ban birtokos nemes Szilágynagyfaluban — 23
- Szilágyi Sándor — nemes Ákoson, 1805-ben lóval szolgált — 24
- Szilvási János (1721–1808) — kapitány, főstrázsamester — 17
- K. Szonda Sámuel — a ref. egyház gondnoka Pákén — 40
- Szotyori József (?–1833) — magyarigeni lakos, 1787-ben Enyeden subsc-
ribált, orvos lett Marosvásárhelyen — 30
- Szőke ? — magyarigeni lakos — 30
- Szöts István — brádi lakos — 32
- Szöts István — kézdivásárhelyi lakos — 42
- Szöts Mihály — kézdivásárhelyi lakos — 42
- Teleki Imre gr. (1733–1802) — a kir. tábla ülnöke Marosvásárhelyen
— 17
- Teleki József — gazdatiszt Somboron — 20

- Teleki Lajos gr. — a ref. Főkonisztórium elnöke 1778–1810 között — 17
- Teleki Lászlóné gr. — 18
- Teleki László gr. (1764–1821) — 1792-ben a kir. tábla bírása, a kolozsvári ref. koll. gondnoka, könyvgyűjtő, a tudományok pártfogója — 29
- Teleki Mihály gr. (?–1826) — Marosszék főbírája, a Nyelvművelő Társaság elnöke 1798-ban — 29
- Teleki Sándor gr. — birtokos Nagyilondán — 26
- Teleki Sándor gr. — birtokos Magyarorbón — 30
- Teleki Sámuelné gr., Bethlen Zsuzsánna gr. (1754–1797) — könyvgyűjtő — 13, 17
- Tétsi Dániel — udvarhelyi származású, tanító Felsőbányán és Nagybányán, 1791-ben Enyeden subscribált — 26
- Tétsi Sámuel — nagybányai lakos — 26
- Tímár ? — vizaknai lakos — 37
- Toldalagi József gr. — 29
- Toldalagi Mihály gr. — számfölötti gurberniumi hivatalnok 1794-ben, 1815-ben kir. tábla ülnök — 18
- Tompa András — ügyvéd Nagyborosnyón — 39
- Tompa Ádám — kisborosnyói lakos — 39
- Tompa István — kisborosnyói lakos — 39
- Tompa János — kisborosnyói lakos, 1793-ban egy hasonló nevű diák subscribált Enyeden — 39
- Tompa László, kisborosnyói — Nagybaczonból származott, 1793-ban Enyeden subscribált, katona lett — 42
- Tompa László — kisborosnyói lakos — 39
- Toroczkai Pál gr. (?–1826) — 1815-től Torda vármegye főispánja — 18
- Tot Dániel — marossólymosi lakos — 32
- Török György — ügyvéd Szászvároson — 36
- Török István — ref. lp Czegén, 1788-tól egyházmegyei főjegyző, esperes 1811-ig — 27
- Török János — ref. lp Középlakon 1782–1809 között — 20
- Török József — a ref. egyház gondnoka Ákoson, nemes, 1805-ben lóval szolgált — 24
- Trentsényi ? — brassói lakos — 38

Tsulai ld. Csulai

Tunyogi ? — több zilahi választópolgár viselte 1780-ban ezt a nevet —
22

Türi Benedekné — birtokos Oláhbrettyén — 34

Udvarhelyi Dániel — szilágysomlyói lakos — 23

Ugron István — birtokos Hosszúaszón — 44

Ugron Pál — a homoródi járás első kapitánya Udvarhelyszéken 1805-
ben — 43

Újfalvi Sámuel — szolgabíró, alispán és főbíró Doboka vármegyében,
az emlékiró Újfalvi Sándor apja — 27

Vadas Mózesné — baczellári lakos — 34

Vaji Ábrahámné, Teleki Eszter gr. — birtokos Krasznán — 22

Vajna Antal — zágoni lakos — 40

Vajna István — pávai lakos — 40

Vajna István — szentkatolnai lakos — 41

Vajna Lászlóné — pávai lakos — 40

Vajna Miklós — birtokos Sorostélyon — 44

Vass ld. Wass

Vágó József — ref. lp Pókafalván — 37

Váradi László — birtokos Kéménden — 35

Váradi Mózes — dévai lakos — 32

Veres Bálint — udvarbíró Enyeden — 45

Veres Miklós — szilágysomlyói lakos — 23

Veszprémi ? — a kolozsvári ref. egyház főgondnoka — 18

Viski Pál — ref. lp Gyerőszentkirályon — 19

Vitályos György — ref. lp Losádon — 35

Vitályos Cornelius — ref. lp Marosdécsén, 1776-ban subscribált Enye-
den — 45

Vitályos Simeon — fogarasi lakos — 38

Viziné — kézdivásárhelyi lakos — 41

Zaj Sámuel — ref. lp Lecsméren 1796–1806 között — 23

Zajzon Áron — ref. lp Nagyborosnyón — 39

Zejk Sámuel — birtokos Pestényben — 33

- Zilahi Sebes János — tanár Székelyudvarhelyen 1789–1803 között,
1776-ban Enyeden subscribált — 43
- Zilahi József — ref. lp Türebén 1778. ápr. 26-tól — 19
- Zoványi ? — orvos Zilahon — 22
- Zoványi József — zilahi polgár — 22
- Zsoldos Márton — ref. lp Kéménden, 1789–1806 között esperes — 35
- Wass Miklósné gr., Bánffi Krisztina br. — 27
- Wass Sámuel gr. (1754–1812) — 27
- Weér Farkas — 1786-ban 12 jobbágytelek birtokosa Kodorban — 27
- Weér György — 1820-ban 5 jobbágytelket bírt Kodorban — 27
- Wesselényi Farkas br. (1743–1811) — Középszolnok vm főispánja —
21
- Wesselényi Miklós br. (1751–1809) kapitány, Középszolnok vm főis-
pánja, a nagy Wesselényi Miklós apja — 21

Helynévmutató

Abrudbánya — Abrud — Gross Schlatten 13, 31

Aknaszlatina — Szolotvina 25

Ákos — Aciş 24

Alamor — Alămor 37

Aldoboly — Dobolii de Jos 38

Algyógy — Geoagiu — Gergesdorf 36

Alpestes — Peştişul Mare 32

Alsócsernáton — Cernatul de Jos 41

Apanagyfalu — Nuşeni 28

Apáti ld. Dellőapáthi

Bábolna — Bobilna 35

Baczallár — Băţălar 34

Bagos ld. Szilágybagos

Bajesd — Băieşti 34

Balásfalva — Blăjenii 28

Bályog — Balc 24

Bánffyhunyard — Huedin 19

Batiz — Botiz 25

Benczencz — Aurel Vlaicu 36

Benedek ld. Borosbenedek

Berecztelke — Breaza — Bretzdorf 29

Bern 10, 11, 12

Berve — Berghiu 36

Beszterce — Bistriţa — Bistritz 7

Béthfalva — Beteşti 44

Bethlen — Beclean 28

Bikafalva — Tăureni 43

Bikfalva — Bicalău 39

Bodok — Bodoc 43

Boldogfalva — Sintămaria 34

Borbátvíz — Rîu Barbat 34

Borosbenedek — Beneghi — Bendedorf 30

Borosbocsárd — Bucerdea Vinosă 30
Bögöz — Mugeni 43
Brád — Brad 31
Brassó — Braşov — Kronstadt 38
Búzásbocsárd — Bucerdea Grinoasă 36

Czege — Ţaga 27
Czigányi — Crişeni 22
Czintos — Aţintiş 29
Csapó ld. Maroscsapó
Csekelaka — Cecalaca 29
Csula — Ciula — Schulendorf 33

Dálnok — Dalnic 42
Dellőapáthi — Apatiu 27
Demsus — Densuş — Demsdorf 12, 33
Décsfalva — Dejuţiu 43
Dés — Dej 12, 27, 47
Désakna — Ocna Dejului — Salzdorf 27
Désze — Deseşti 26
Déva — Deva — Dimrich 32
Diósad — Dioşod 21
Drág — Dragu 21

Egerpatak — Aninoasa 39
Enyed — Aiud — Strassburg 10, 12, 13, 17, 44
Étfalva — Zoltan 42
Érszakácsi — Săcăşeni 24

Farkadin — Fărcădin 33
Fejéregyháza — Albeşti — Weisskirchen 44
Fejérvíz — Riu Alb 34
Feketeadó — Csernotiszow 25
Felsőbánya — Baia Sprie 12, 26
Felsőcernáton — Cernatu de Sus 41
Fogarás — Făgăraş 8, 37
Folt — Folt 35

Gorbo ld. Magyargorbó
Gyalu — Gilău 18
Gyerőmonostor ld. Magyargyerőmonostor
Gyerőszentkirály ld. Kalotaszentkirály
Gyulafehérvár — Alba Iulia — Karlsburg 36

Halmi — Halmeu 25
Herepe — Herepea 36
Hídalmás — Hida 20
Homorodszentmárton — Mărtiniş 43
Homorodszentpál — Homorod 43
Hosszúaszó — Valea Lungă — Langenthal 44
Hosszúmező — Cîmpulung la Tisa 25
Huszt 25

Illyefalva — Ilieni 38
Ilonda ld. Nagylonda
Ipp — Ip 23

Kaczkó — Ciţcău 26
Kalotaszentkirály — Sincrai 19
Karácsonfalva — Crăciunelu 36
Kéménd — Chimindia 35
Keresztúr ld. Székelykeresztúr
Kézdivásárhely — Tîrgu Secuiesc 41
Királydaróc — Craidorolţ 24
Kisborosnyó — Borosneu Mic 39
Kisdoba — Doba Mica 21
Kissolyos — Şoimoşu Mic 11
Kitid — Chitid 35
Klopotiva — Clopotiva 33
Kodor — Codor 27
Kolozsvár — Cluj — Klausenburg 8, 10, 11, 13, 17, 18, 45
Komját 8
Komlód — Comlod 29
Kovászna — Covasna 40

Körösbánya — Baia de Criş 32

Középlak — Cuzăplac 20

Kraszna — Crasna 22

Kriscsor — Crişcior 31

Latomér ld. Lecsmér

Lecsmér — Leşmir 23

Lisznyó — Lisnău 39

Losád — Jeledinţi 35

Magyarbikal — Bicălatu 20

Magyarcsaholy — Cehăluţi 24

Magyargorbó — Gîrbau — Ungrisch Gorbau 19

Magyargyerőmonostor — Mănăstireni 18

Magyarigen — Ighiu — Kuppendorf 30

Magyarorbó — Gîrbova de Jos 30

Magyarrégen — Reghin Sat 29

Magyarsombor (Nagy-) — Zimbor 20

Magyarvalkó — Văleni 18

Mákó — Macău 20

Malomvíz — Rîu de Mori — Mühldorf 34

Máramarossziget — Sighetu Marmaţiei 25

Marosbogat — Bogata 10

Maroscsapó — Cipău 29

Marosdécse — Decea 45

Marosnagylak — Noşlac 30

Marosnémeti — Mintia — Bayersdorf 10, 32

Marossolymos — Şoimuş 32

Marosvásárhely — Tîrgu Mureş — Neumarkt 10, 12, 17, 29

Marosvécs — Brîncovenişti 29

Marosszentkirály — Sîncrai 36

Mikeszásza — Micăsasa — Feigendorf 12, 44

Nagyalmás (Vár-) — Almaşu 20

Nagybaczon — Băţanii Mari 42

Nagybánya — Baia Mare — Frauenbach 7, 26

Nagyborosnyó — Borosneu Mare 39
Nagybun — Boiu Mare 26
Nagyenyed ld. Enyed
Nagyfalu ld. Szilágynagyfalu
Nagygalambfalva — Porumbenii Mari 43
Nagyida — Viile Tecii 28
Nagyilonda — Ilenda 26
Nagykapus (Magyar-) — Căpușu Mare 18
Nagylak ld. Marosnagylak
Nalác — Nălațvad 34

Oláhbrettye — Brete Română — Walach Brettendorf 34
Oltszem — Olteni — Oltzen 42
Örményszékes — Armeni 44

Páké — Pachia 40
Papolcz — Păpăuți 40
Páva — Pava 40
Pestény — Peșteana 33
Piskin — Simeria 35
Pókafalva — Păuca — Thornen 37
Poklisa — Păclișa 34
Pettyén — Petin 24

Rápolt — Rapoltu — Rapolten 35
Ráton — Ratin 23
Ribicze — Ribița 32

Sajókeresztúr (Bethlen-) — Cristur Șieu 28
Sajószentandrás — Șieu Sfintu 28
Sajóudvarhely — Șieu Odorhei 28
Sárd — Șard 30
Sárosberkesz (Magyar-) — Berchez 26
Sárvásár — Șaula 19
Sepsiszentgyörgy — Sfintu Gheorghe 42
Sibó — Jibou 21

Somkerék — Şintereag 28
 Somlyo ld. Szilágysomlyó
 Sombor ld. Magyarsombor
 Sorostély — Şorostiu — Schorsten 44
 Szakácsi ld. Érszakácsi
 Szálláspatak — Sălaşu 34
 Szárazajta — Aita Seacă 42
 Szarvad ld. Tasnádszarvad
 Szászczegő — Tigau — Zegendorf 28
 Szászváros — Orastie — Broos 12, 35
 Szathmárnémeti — Satu Mare — Sathmar 25
 Szeben — Sibiu — Hermannstadt 37
 Szék — Sic — Sechen 27
 Székelykeresztúr (Szitás-) — Cristuru Secuiesc 44
 Székelyudvarhely — Odorheiu Secuiesc 10, 12, 43
 Szentkatolna — Catalina 41
 Szilagybagos — Boghiş 23
 Szilagyecseh — Cehu Silvaniei 21
 Szilágynagyfalu — Nuşfalău 23
 Szilágysomlyó — Şimleu Silvaniei 23
 Szilágyszeg — Sălăţig 21
 Szilágyszentkirály — Sîncraiu Silvaniei 21
 Szilagyozovány — Zăuan 23
 Szlatina ld. Aknaszlatina
 Sztrigyszentgyörgy — Streisingeorgiu 35
 Szucság — Suceagu 19

Tasnád — Tasnad — Trestendorf 24
 Tasnádszarvad — Sărăvad 24
 Técső — Tjacsev 25
 Torda — Turda — Thorenburg 45
 Tövis — Teius — Dornstadt 36
 Tustya — Tustea 33
 Türe — Turea — 19

Uzon — Ozun 38

Vajdahunyad — Hunedoara — Eisenmarkt 33

Vári 10

Vécs ld. Marosvécs

Vízakna — Ocna Sibiului — Salzburg 37

Zabola — Zăbala 40

Zalathna — Zlatna — Klein Schlatten 30

Zágon — Zagon 40

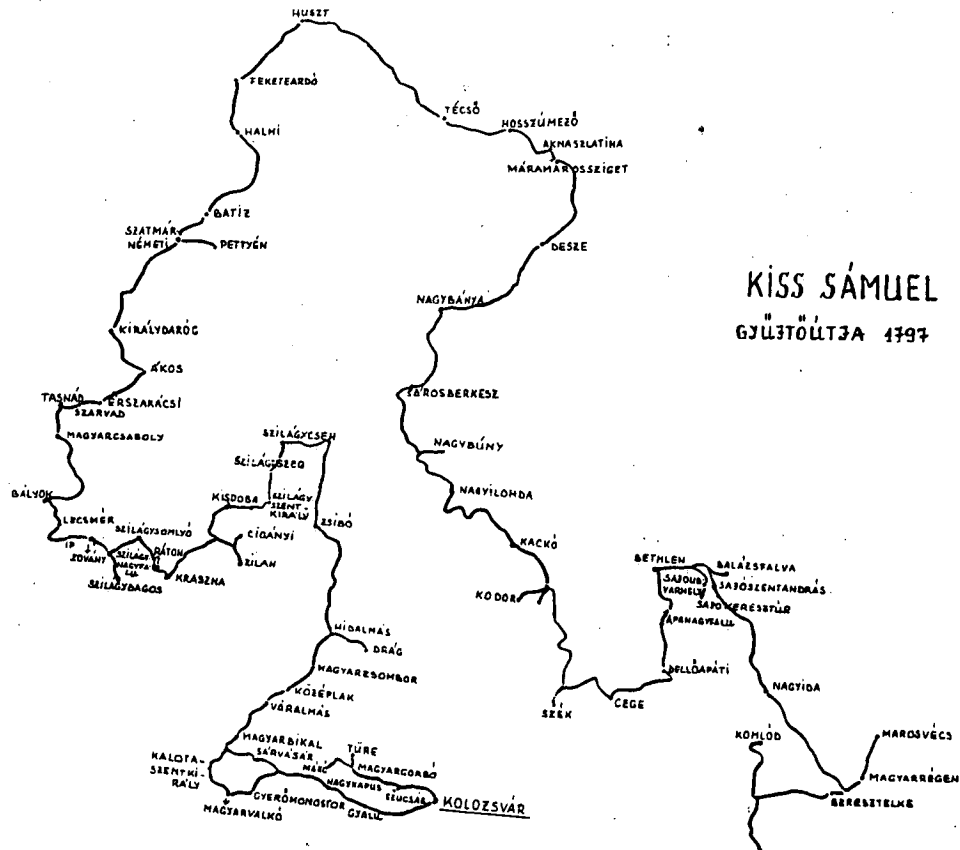
Zentelke — Zam 19

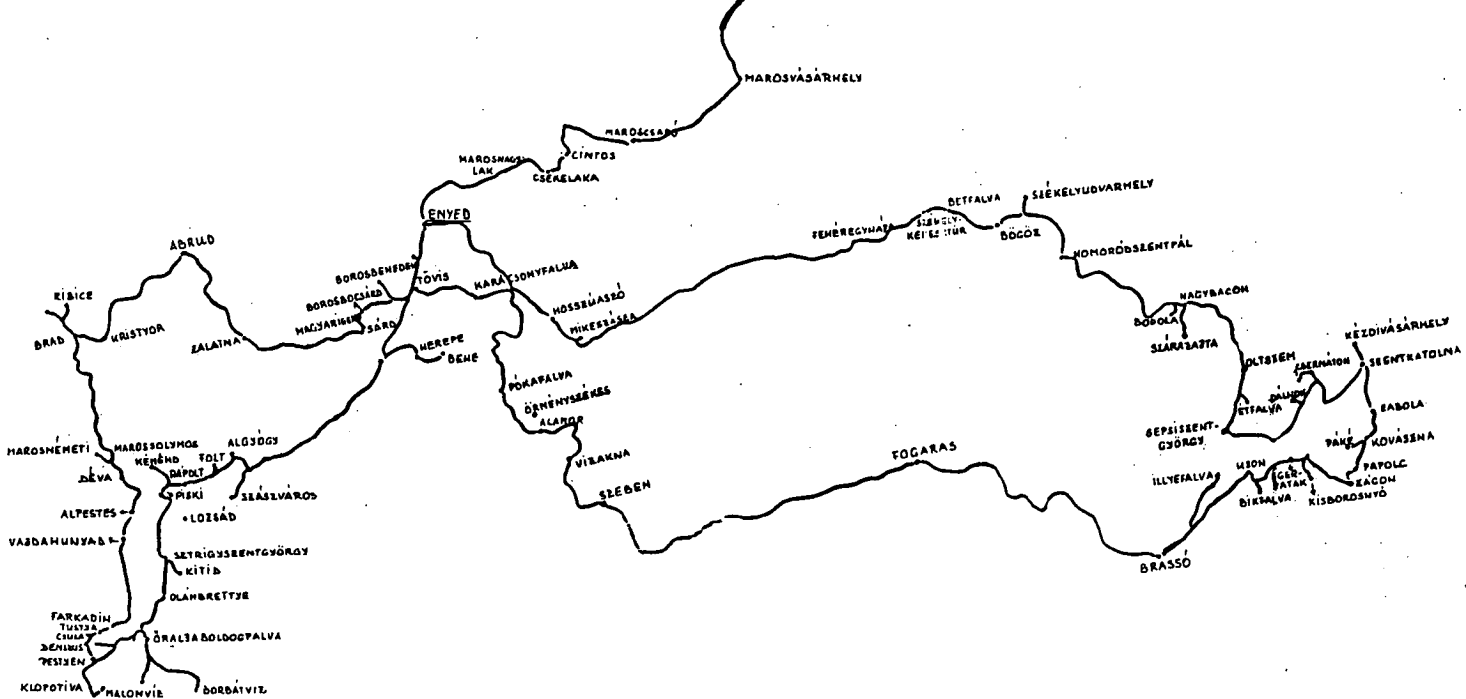
Zilah — Zalău 22

Zovány ld. Szilágyzovány

Die Sammelreise des Nagyenyeder Studenten Sámuel Kiss (1797) Zusammenfassung

Seit Anfang des 17. Jh.s verfügen wir über Angaben darüber, dass Studenten vor ihrem Auslandsstudium mangels Patronen, bedeutsamer kirchlicher Unterstützung oder Auslandsstipendiums aufbrachen, um die Kosten ihres mehrjährigen Auslandsstudiums aus den spärlichen Spenden einzelner, aus den unterschiedlichsten gesellschaftlichen Schichten stammenden Personen zu beschaffen. Sámuel Kiss, ein Student aus Nagyenyed/Strassburg in Siebenbürgen besuchte — nachdem er die Einwilligung des Oberkonsistoriums bekommen hatte — die Städte, Dörfer, die Aristokratie, die Bürger und die Geistlichen wegen Spenden für sein Studium in Bern und notierte alle aufs genaueste in ein Heft. Es ist kein Zufall, dass die damalige ungarische Sprache auch dies album nennt — in Anlehnung an das album amicorum. Dieses Einsammeln von Geldmitteln bezeichnete man als „albisatio“. Der Erscheinung ähnlich, hat auch das Vorhandensein dieses Quellentyps seine Spuren, das vorliegende ist das erste vollständige Sammelbuch, das hier veröffentlicht wird, und es stellt uns Bild über die Gesellschaft der von Ungarn bewohnten Gebiete in Siebenbürgen vor. Das Manuskript befindet sich in der Bibliothek des Babeş-Bolyai-Universität in Kolozsvár/Klausenburg unter der Signatur Ms: 444.

Tartalom

Bevezető	5
Album	15
Jegyzetek	48
Névmutató	53
Helynévmutató	76
Zusammenfassung	83
Térképmelléklet	84

Felelős kiadó: Mikola Tibor
A nyomdai munkákat az Európa Alapítvány közreműködésével
a Turda és Társa Kft nyomdája végezte
ISBN 963 481 858 7.
ISSN 0238-7948